

wroclaw.pl

Serce osiedla

Zobaczcie, jakie cuda powstają na rewitalizowanych miejskich podwórkach we Wrocławiu.

str. 10-11

ISSN: 2719-7948

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

NR 40 (153), 18-24.10.2023

Frekwencja we Wrocławiu

81,16%

422 TYS. GŁOSUJĄCYCH

Dziękuję!

Janusz Szyk

W tym roku Wrocław gra w zielone!

Znamy wyniki głosowania w tegorocznej edycji Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego. Bank rozbiły Leśnica, Jagodno, Tarnogaj, Maślice i Ołbin.

str. 5

Pierwszy Polak rekordzistą świata

Zbliża się 34. Memoriał Petruszewicza. Z tej okazji przypominamy sylwetkę wrocławskiego pływaka, rekordzisty świata w stylu klasycznym na 100 m.

str. 13

Академія активних мігрантів

Допомагає інтегруватись у польське суспільство, а також надає консультацію у справах дофінансування проєктів.

c. 18

BĄDŹ NA BIEŻĄCO. ZAWSZE AKTUALNE INFORMACJE NA WWW.WROCLAW.PL

Szanowni Państwo,

po wydarzeniach ostatniej niedzieli, byłbym gotów zamienić tę rubrykę w jedno wielkie słowo: dziękuję! Wszystkim 412 755 osobom, które oddały głos we Wrocławiu, składając się na rekordową w historii naszego miasta frekwencję 81,16 proc.!

To tylko liczby, ale stanowią one ważną ilustrację tego, co we Wrocławiu, Polsce i świecie wybrzmiało najmocniej: przywiązanie do demokracji, praw obywatelskich, ogromne poczucie odpowiedzialności za przyszłość naszą własną, ale też tych, którzy przyjdą po nas. Dziękuję także wszystkim tym, którzy na różnych szczeblach wybory przygotowali i przeprowadzili, od instytucji państwowych, poprzez wrocławski urząd miejski, po osoby pracujące w komisjach, w których oddawaliśmy głosy.

Pod tym względem wrocławskie Jagodno stało się symbolem szczególnej wytrwa-

łości. O czekających do godz. 3 w nocy wyborcach mówi cały świat pokazując ich jako symbol determinacji. Dziękuję szczególnie tym wszystkim, którzy czekali na oddanie głosu w kolejkach, ale też tym, którzy oddolnie i spontanicznie – chciałoby się napisać po wrocławsku – zaopiekowali się nimi, dostarczając ciepłych napojów i posiłków. Przyszłe wybory na Jagodnie odbędą się już w lokalu otwartej niedawno szkoły, osobiście zaapeluję też do parlamentu o zmianę przepisów wyborczych, umożliwiając w takich sytuacjach szczególne wsparcie prac komisji, aby jak najsilniej ułatwić oddanie głosów.

Niedzielne wybory niczego nie kończą. Są nowym początkiem, a dla wszystkich, którym głosujący powierzyli pełnienie funkcji publicznych (czy to teraz parlamentarnej, czy to wcześniej tej samorządowej), wyzwaniem do odbudowania wspólnoty, podzielonej w minionych latach głębokim politycznym konfliktem. O tym mówiliśmy w Warszawie pod-

czas marszu miliona serc. Nowa Polska, w której obudziliśmy się w poniedziałek, musi być naszą wspólną sprawą, tak tych, którzy głosowali na wspólnie zwycięskie Koalicję Obywatelską, Trzecią Drogę, Lewicę, jak i tych, którzy swoją przyszłość wiązali z Prawem i Sprawą – dliwością, Konfederacją czy wszystkimi tymi ugrupowaniami, które nie dostały się do parlamentu. Jako samorządowiec wiem, że spraw, które nas łączą jest więcej od tych, które dzielą. Na co dzień rozmawiamy o priorytetach, pozyskiwaniu środków, wiem jednak, że ostatecznie projekty te będą służyły wszystkim.

Dziękuję Państwu raz jeszcze za tę ostatnią niedzielę. Dała mi dużo nadziei – dla Wrocławia.

Jacek Sutryk
prezydent Wrocławia

POGODA

						
CZW. 19.10	PT. 20.10	SOB. 21.10	ND. 22.10	PN. 23.10	WT. 24.10	ŚR. 25.10
12°C	7°C	9°C	10°C	10°C	11°C	12°C

KARTKA Z KALENDARZA

• 20 października 2013 •

w Hali Stulecia
Mistrzostwa Świata w
Podnoszeniu Ciężarów

• 21 października 1702 •

założono Akademię
Lepoldyńską we
Wrocławiu

• 23 października 1830 •

urodził się Władysław
Nehring, jedyny Polak-
rektor UWr. w XIX w.

24 października 1853 •

we Wrocławiu urodził
się Heinrich Maschke,
słynny matematyk

MADE IN WROCLAW

Pies-robot oszczał łazik marsjański. Do interakcji doszło podczas wystawy EXPO 7. edycji konferencji Made in Wrocław w tym roku pod hasłem TechGeneration. Poza tym przechadzał się grzecznie pomiędzy uczestnikami wydarzenia, podczas którego można było obejrzeć np. rower elektryczny Buzzy Bike i dosiąść skuter Govecs w stylu vintage. Podziwiać można było również automatyczne kosiarki od Uniterm Mower, które mogą wykonywać swoją pracę całkowicie autonomicznie, roboty przemysłowe od firmy Fanuc, inteligentne rozwiązania do monitorowania zużycia energii w domach Viessmann R&D Center, a także innowacje firmy SatRev z branży kosmicznej, która jest pionierem w kompleksowym projektowaniu, produkcji i umieszczaniu nanosatelitów na orbitach wokół Ziemi. Organizatorzy konferencji to Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej i miasto Wrocław.

Wrocławianie wybrali posłów i senatorów

Ponad 81 proc. wrocławian uprawnionych do głosowania wzięło udział w wyborach. To rekordowa frekwencja w Polsce po 1989 roku. W świat poszła informacja o mieszkańcach Jagodna, którzy czekali w kolejce prawie do godz. 3 w nocy, aby oddać głos.

Tomasz Wysocki

We Wrocławiu w wyborach do Sejmu największe poparcie uzyskała Koalicja Obywatelska (36,94 proc.), która w izbie niższej będzie miała 6 przedstawicieli stolicy Dolnego Śląska: **✕ Bogdan Zdrojewski**, **✕ Alicja Chylicka**, **✕ Michał Jaros**, **✕ Małgorzata Tracz**, **✕ Anna Sobolak**, **✕ Jolanta Niezgodzka**. Na Prawo i Sprawiedliwość zagłosowało 26,66 proc. wyborców, co przekłada się na cztery mandaty poselskie, które uzyskali: **✕ Mirosława Stachowiak-Różecka**, **✕ Paweł Hreniak**, **✕ Agnieszka Soin**, **✕ Jacek Świat**. Dwoje posłów z Wrocławia będzie miała w Sejmie Trzecia Droga, koalicja Polska 2050 Szymona Hołowni i PSL (uzyskała 13,74 proc.) To **✕ Tomasz Zimoch** i **✕ Izabela Bodnar**. Po jednym mandacie zdobyły Lewica (11,35 proc.) i Konfederacja (6,98 proc.). Dzięki takim wynikom reelekcje wywalczyli **✕ Krzysztof Śmiszek** i **✕ Krzysztof Tuduj**.

W wyborach do Senatu w okręgach wrocławskich i tzw. obwarzanku wrocławskim mandaty uzyskali politycy Paktu Senackiego, czyli z dotychczasowych partii opozycyjnych: **✕ Kazimierz Michał Ujazdowski**, **✕ Grzegorz Schetyna**, **✕ Barbara Zdrojewska**.

W referendum we Wrocławiu wzięło udział 30,06 proc.

Czasem karty do urny wrzucały dzieci (jak np. w lokalu przy ul. Gazowej), bo głos decydował o ich przyszłości

uprawnionych. To znacznie mniej niż wypadła średnia ogólnopolska 40,91 proc. W związku z tym, że w głosowaniu uczestniczyło mniej niż połowa uprawnionych, referendum nie jest wiążące.

Rekordowa frekwencja

We Wrocławiu uprawnionych do głosowania było nieco ponad pół miliona osób. Z tego prawie 70 tys. to wyborcy, którzy do-

pisali się do rejestru wyborców w stolicy Dolnego Śląska.

Już ogólnopolska frekwencja 74,38 proc. robiła wrażenie. W stolicy Dolnego Śląska wynik był jeszcze lepszy. W dodatku w olbrzymiej większości z 316 wrocławskich komisji do urn stawiło się między 70 a 90 proc. uprawnionych, a w 5 (na Krzykach, w Lipie Piotrowskiej, na Strachocinie) frekwencja przekroczyła 90 proc.

„The Guardian” o Jagodnie

Jednak najgłośniejsze było w Polsce (i za granicą) o wyborcach z osiedla Jagodno. Chętnych do oddania głosu było tyle, że ostatnia osoba wypełniła formularz wyborczy dopiero o godz. 2.45 w nocy. Utrudnienia w obsłudze wyborców były spowodowane faktem, że do nieco ponad dwóch tysięcy wpisanych na stałe do rejestru wyborców, dopisało się kolejne ponad 1,5 tysiąca.

Jodłowanie w parze

Precle, chmielowe napoje, skórzane spodnie, grube sukienki z obfitym dekoltem.... tak kojarzymy monachijski Oktoberfest. Czy można to zrealizować w... saunie? Wrocławski Aquapark chce zmierzyć się z prawie niemożliwym i zaprasza właśnie na wyjątkową Bawarską Noc Saunową. Oktoberfest ściąga miliony gości na największy festiwal ludowy na świecie. We Wrocławiu z pewnością będzie bardziej kameralnie, ale chmielowe aromaty i ludowy klimat też da się poczuć. A także tańca, zabaw i bawarskiej tradycji. Na wrocławian czekają tematyczne ceremonie i typowe dla festiwalu potrawy i napoje, które sprawią, że poczujecie się jak w bawarskiej wiosce. Świętowanie startuje 20.10 o godz. 22.30. Do godz. 2 w nocy Aquapark Wrocław obiecuje mnóstwo zaskakujących ceremonii saunowych.

Zapisz się na radosne świętowanie 11.11

Dzień Niepodległości na pl. Wolności – radosna parada z 2022 roku

11 listopada ulicami Wrocławia przejdzie Radosna Parada Niepodległości. Będą też konkursy, do których już można się zgłaszać: Radosne Dźwięki Niepodległości i konkurs korowodów.

Robert Migdał

– Tradycją już się stało, że w Święto Niepodległości wrocławianie uczestniczą w Radosnej Paradzie Niepodległości. Jej trasa jest pełna symboli – wyrusza o godz. 10 z placu Wolności, aby poprzez pl. Legionów dojść do Centrum Historii Zajezdnia, czyli miejsca, w którym rozpoczęła się w 1980 roku pokojowa walka o naszą wolność – mówi Adam Pacześniak z Centrum Historii Zajezdnia przy ul. Grabiszyń-

skiej. W tegorocznej edycji tego wydarzenia uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych będą mogli wziąć udział w dwóch konkursach: na najlepsze przebranie w korowodzie podczas parady (zapisy: **katarzyna.jelen@zajezdnia.org** i Radosne Dźwięki Niepodległości, którego celem jest wykonanie przez chór uczniów wybranej piosenki patriotycznej (zapisy do 27.10 **martyna.kunecka@zajezdnia.org**). Patronem konkursów jest WCDN i Departament Edukacji UMW.

URBANCARD. Kupujesz? Uważaj na cyberoszustów

Na Facebooku publikowana jest oferta zakupu Wrocławskiej Karty Miejskiej na 90 dni w atrakcyjnej cenie 14 zł. Warunkiem jest wypełnienie ankiety i udzielenie odpowiedzi na jedno pytanie. Ale to oszustwo. Jak informuje CERT Polska, zespół monitorujący zagrożenia związane z cyberbezpieczeństwem i reagujący na incydenty na poziomie kraju, oszuści oferują na Facebooku zakup Wrocławskiej Karty Miejskiej w atrakcyjnej cenie. Bilet 30-dniowy URBANCARD na dwie dowolne linie kosztuje 74 zł (normalny) i 37 zł (ulgowy).

Szkolna ul. Górnickiego zamykana na pół godziny

W poniedziałek 16.10 po raz pierwszy zamknięto ul. Górnickiego przy SP 84 dla samochodów. I tak już będzie codziennie od poniedziałku do piątku. Między godz. 7.30 a 8, przed pierwszym dzwonkiem, Straż Miejska zagradza wjazd od strony Sienkiewicza i Chemicznej. Dzięki temu ma być bezpieczniej dla dzieci.

Bartosz Chochołowski

W otoczeniu szkoły obowiązują znaki „zakaz wjazdu” w godz. 7.30–8, a dodatkowo stawiane są bariery, które wyznaczają odcinek ulicy dostępny tylko do poruszania się pieszo, rowerem bądź hulajnogą. Wraz z pierwszym dzwonkiem, bariery są usuwane. Nad zmienioną organizacją ruchu czuwa Straż Miejska.

– Codziennie tutaj jest bardzo duży ruch samochodowy. Rodzice podwożą dzieci, ale też wielu kierowców dojeżdża do głównej drogi, do Sienkiewicza. Wyłączenie tej części Górnickiego to dla mnie supersprawa! – mówi Kamil, tata dziecka z SP 84.

Szkolna to bezpieczna ulica

Wrocław od 2020 roku prowadzi program Szkolne Ulice przy wybranych placówkach. Przez cały rok taka organizacja ruchu funkcjonuje przy SP 32 na ul. Gałczyńskiego. Po rozmowach i naradach ze społecznością szkolną, rodzicami i radą osiedla wprowadzono Szkolną Ulicę przy SP 84.

Przed pierwszym dzwonkiem na Górnickiego pojawiało się dużo samochodów. Kierowcy niektó-

Straż Miejska pilnuje rano porządku przed szkołą przy ul. Górnickiego, postawiono także znaki drogowe

rych zatrzymywali się na chwilę, aby dzieci mogły wysiąść. Inni parkowali, aby odprowadzić dzieci do szkoły. Gdy nie było miejsca, wjeżdżali na chodnik, parkując w drugim rzędzie, wzdłuż aut już zaparkowanych przy krawężniku. Dodatkowo Górnickiego pełni rolę łącznika między Nowowiejską a Sienkiewicza, głównymi, tran-

zytowymi ulicami. Przed godziną 8 ruch tu był duży, ale też – ze względu właśnie na duże natężenie – samochody nie jeździły szybko.

– Szkolna Ulica to rozwiązanie znane na całym świecie. Wprowadzane jest również w Polsce. My też już je testowaliśmy, omawialiśmy z rodzicami, ze szkołą.

Nadszedł czas, aby wprowadzić na stałe tu, przy szkole na ul. Górnickiego, gdzie znaczna część dzieci dociera na lekcje pieszo, rowerem czy na hulajnodze. Jest także bardzo aktywna w Rowerowym Maju. Chcemy stworzyć warunki, które zachęcą jeszcze większą liczbę dzieci do aktywnego docierania do szkoły – wyjaśnia Anna Szmi-

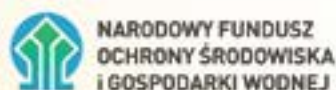
giel-Franz, wrocławska oficerka piesza.

Testy, a potem realizacja

Szkolna Ulica na Górnickiego była pilotażowo przeprowadzona w 2021 r. Rodzicom pomysł się spodobał, co potwierdziły ankiety. Jak dodaje Szmigiel-Franz, rok później, na szkolnej naradzie, zostały doprecyzowane warunki zamknięcia ruchu na pół godziny przed pierwszą lekcją. 16.10 program wdrożono z Zarządem Dróg i Utrzymania Miasta oraz Strażą Miejską. Nadal będą prowadzone analizy ruchu i, w razie potrzeby, modyfikowane założenia projektu.

– Zależy nam na tym, aby dzieci, idąc do szkoły, mogły się czuć bezpiecznie, swobodnie, ponieważ ruch jest tutaj intensywny. Przyglądamy się, jak to funkcjonuje. Po miesiącu będzie czas na ewaluację i decyzję, co dalej – mówi Rafał Just, dyrektor SP 84.

Projekt prowadzony przez Biuro Zrównoważonej Mobilności Urzędu Miejskiego Wrocławia jest elementem miejskiego programu „Bezpieczna droga do szkoły”, realizowanego we współpracy z Zarządem Dróg i Utrzymania Miasta oraz Strażą Miejską.

Program realizowany przez Urząd Miejski Wrocławia

Zadbaj o swoje ciepłe mieszkanie!

Wypełnij anonimową ankietę i skorzystaj z dofinansowania na wymianę kopciucha.

wroc.city/VmtoC

WBO 2023. W tym roku Wrocław gra w zielone!

Znamy wyniki głosowania w tegorocznej edycji Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego. Do realizacji skierowanych zostanie 17 inwestycji. Bank rozbiły Leśnica, Jagodno, Tarnogaj, Maślice i Ołbin. Aż 14 z 17 zwycięskich projektów dotyczy terenów zielonych.

Maciej Wołodko

W WBO 2023 oddane zostały łącznie 83 754 głosy – o trzy tysiące mniej niż w ubiegłym roku. W tym głosów ważnych: 79 650, głosów nieważnych: 4104. W 2023 wygrywa zielone

Skwery, parki, zielone tereny rekreacyjne. Tak w kilku słowach podsumować można wyniki tegorocznego głosowania. Wyłamały się z tego grona tylko: budowa chodników na Jagodnie, kolejny etap sieci pieszo-rowerowej oraz drogi piesze i rowerowe w parku Leonarda da Vinci. Pozostałych 14 z 17 zwycięzców to projekty – mniej lub bardziej – ale związane z zielenią, posiadające także „zielen” lub „park” w swoich nazwach. Bank rozbiły Jagodno, Tarnogaj, Maślice, Leśnica i Ołbin.

Jak poradziły sobie poszczególne osiedla? Najwięcej powodów do radości mają z pewnością mieszkańcy Leśnicy. Na tym osiedlu zlokalizowane są aż cztery zwycięskie projekty. Po dwa projekty wygrali także mieszkańcy Jagodna, Tarnogaju, Ołbina i Maślic. Do realizacji skierowanych zostanie **10 projektów osiedlowych**. Najwięcej głosów uzyskały:

- Zielone i bezpieczne KARŁOWICE-RÓŻANKA. Projekt MAŁY, etap 1. – 4189 głosów
- Zielony skwer im. E. Kajdasza na Jagodnie – etap II – 3649 głosów
- Zielony Tarnogaj 2.0 – #KolejnaZieleń – Mały – 3472 głosy
- Spaceruj, biegaj i baw się – ścieżki w Parku Maślickim etap III – 3432 głosy
- Park Doświadczeń na Wielkiej Wyspie – 3324 głosy
- Park E.Stein i S.Tołpy – przestrzeń rekreacji, wypoczynku i zabawy – nasadzenia zieleni, rewitalizacja ścieżek, place zabaw, meble miejskie – 3321 głosów
- Zielone Płuca dla Złotnik i Nowych Żernik czyli Motyli park przy ulicy Dębickiej oraz Park Scharouna – 3255 głosów
- PARK REKREACYJNY MIKOŁOWSKA ETAP 2 – Strachocin Swojczyce Wojnow, Olimpia Port, Zielone Osiedla Wrocławia – 3118 głosów
- Park Leonarda da Vinci – etap 5+ oraz uzupełnienie innych projektów na Gądowie Małym – 2735 głosów
- Stabłowicka Wyspa Rodos – kwiecisty skwer – 2555 głosów.

W kategorii **projektów ponadosiedlowych zwyciężyło 7 projektów**. Najwięcej głosów zebrały:

- Zieleń i sport na ZACHODZIE – Pracze Odrzańskie, Żerniki i Nowe Żerniki – 4858 głosów
- Zieleń to życie, ruch to zdrowie 2023 – 4758 głosów
- Na zielono, na sportowo! – edycja 2. – pumptrack w okolicy Stawów Leśnickich oraz rozbudowa Ekoparku Stabłowice – 3732 głosy
- JAGODNO chodniki na ulicach Malinowskiego, Szuberta, Kajdasza, Komedy i Vivaldiego – 3503 głosy
- ZIELONO MI I BEZPIECZNIE – ETAP 5. PARKI, TERENY ZIELONE I DROGI. WIDAWA, SOŁTYSOWICE, POLANOWICE – POŚWIĘTNE – LIGOTA – 3501 głosów
- ZIELONA SIEĆ ROWEROWO-PIESZA WROCŁAWIA – 3288 głosów
- Zielony Tarnogaj 2.0 – #KolejnaZieleń – Duży – 3184 głosy.

Większość głosów oddano elektronicznie. Na formularzach papierowych ważnych głosów było 74.

➤ Więcej na wroc.city/WBO23wyniki

FEPS: Robią dla miasta konsultacje, kończą 15 lat

FEPS, czyli Fundacja na Rzecz Studiów Europejskich powstała w 2008 r. Początkowo zajmowała się sprawami naukowymi. Dziś zajmują ją tematy miejskie. W październiku ma 15. urodziny.

Maciej Wołodko

Fundację na Rzecz Studiów Europejskich w 2008 roku założył Klaus Bachmann, polsko-niemiecki publicysta i profesor nauk społecznych. Początkowo zajmowała się sprawami naukowymi. Dziś, w coraz większym stopniu zajmują ją tematy miejskie. Poznajcie FEPS (ang. Foundation for European Studies). Organizacja obchodzi w październiku swoje 15. urodziny.

– Zaczynaliśmy od badań mediów. Analizowaliśmy ich wartość, pamiętam jak liniijką mierzyliśmy w gazetach powierzchnię artykułów na określone tematy – wspomina Tade-

usz Mincer z FEPS. Chodziło o to, by łączyć teorię z praktyką. Wraz z upływem czasu, kiedy Klaus Bachmann przeprowadził się do Warszawy, w Fundacji pojawiły się nowe osoby i nowe projekty, w tym związane z historią mówioną. – Nagrywaliśmy filmy ze świadkami historii, takimi jak dawni pracownicy przymusowi, których los rzucił w latach wojennych do Wrocławia. Wielu z nich pozostało w naszym mieście. Myślę, że udało nam się zarejestrować unikalne świadectwa – dodaje Mincer.

Zainteresowanie miastem szybko przełożyło się na dalsze działania. Kiedy parę lat temu miasto zdecydowało, że bę-

dzie przeprowadzać konsultacje społeczne we współpracy z NGO, wystartowali w otwartym konkursie ofert. Z powodzeniem. Dziś wszystkie niemal procesy konsultacyjne we Wrocławiu to robota FEPS. Stały się wręcz ich specjalnością.

W zeszłym roku zostali także operatorem nowego miejsca na mapie Wrocławia – Odlotu. W dawnej siedzibie LOT przy ulicy Piłsudskiego 34 prowadzą warsztaty i spotkania dla mieszkańców. Uczą, jak działa miasto – od WBO, przez Mikrogranty, po konsultacje.

➤ Więcej informacji na wroc.city/15latFEPS

Tak wygląda zespół Fundacji na Rzecz Studiów Europejskich

Weekendowe objazdy 21 i 22.10

MPK wymieniać będzie zwrotnice na skrzyżowaniu Krupniczej z Podwalem oraz Piastowskiej z Sienkiewicza. Zmiany w kursowaniu tramwajów zaczną się od soboty 21 października.

- W związku z pracami na pierwszym skrzyżowaniu tramwaje **linii 6 i 7** jadące w kierunku pętli „Krzyki” lub „Klecina” zostaną skierowane objazdem od ul. Kazimierza Wielkiego przez Widok i pl. Teatralny do Świdnickiej z pominięciem przystanku „Narodowe Forum Muzyki” i „Renoma”. W przeciwnym kierunku będą kursować bez zmian.

- Linia 11** w obu kierunkach pojedzie objazdem od pl. Legionów przez Piłsudskiego, Kołłątaja i Skargi do pl. Dominikańskiego z pominięciem przystanku „Narodowe Forum Muzyki”, „Zamkowa” i „Świdnicka”.

- Roboty na skrzyżowaniu Piastowskiej z Sienkiewicza wymuszą zmiany na liniach 1, 16 i 19. **„Jedynka”** jadąca w kierunku pętli „Poświętne” zostanie skierowana objazdem od Wróblewskiego przez Mickiewicza, al. Paderewskiego, Różyckiego, most Szczytnicki i Sienkiewicza do Piastowskiej. W kierunku przeciwnym będzie kursować bez zmian.

- Tramwaje **linii 16** kursujące w kierunku pętli „Karłowice” pojedą objazdem od ronda Reagana przez Skłodowskiej-Curie, Mickiewicza, al. Paderewskiego, Różyckiego, most Szczytnicki i Sienkiewicza do Piastowskiej. W przeciwnym kierunku jeździć będą stałą trasą.

- Linia 19** w kierunku Kozanowa kursować będzie objazdem od ronda Reagana przez Skłodowskiej-Curie, Szczytnicką i Wyszyńskiego do Sienkiewicza. W drugą stronę zmian nie będzie.

Od poniedziałku 23 października wszystkie te linie mają już jeździć swoimi stałymi trasami.

Przez pl. Staszica tramwajem 1 listopada

Niecały rok potrwa jeszcze gruntowna przebudowa ul. Pomorskiej, zachodniej części placu Staszica do ul. Reymonta, nad którą jest wiadukt kolejowy. Jednak dziś już nie potrzeba wielkiego wysiłku, aby wyobrazić sobie, jak będzie wyglądać ta ważna arteria na Nadodrze.

Trwają ostatnie prace przy budowie torowiska na pl. Staszica, tak żeby tramwajem można było dojechać na cmentarze we Wszystkich Świętych

Bartosz Chocholowski

Torowisko prawie gotowe

W okresie Wszystkich Świętych tramwaje pojedą na cmentarz Osobowicki przez pl. Staszica i dalej Reymonta. Liniami 14 i 16 dotrzemy na cmentarz Osobowicki w dniach od 28 października do 3 listopada, a tramwaj 15 kursować będzie przez ul. Bałtycką. Trasa z placu Powstańców Wielkopolskich prowadzić będzie przez plac budowy, jakim jest obecnie część placu Staszica.

Wykonawca wielkiego remontu spisał się na medal i zrobił wszystko, aby tramwaje mogły w tym newralgicznym okresie kursować. – Deklarowany termin oddania torowiska na 1 listopada nie jest zagrożony. Dojazd do nekropolii będzie możliwy. Na placu budowy trwają obecnie intensywne prace, które po Wszystkich Świętych będą kontynuowane. Torowisko będzie

udostępnione, przejezdne, ale tylko na czas święta – zapewnia Krzysztof Świercz z Wrocławskich Inwestycji.

Przypomnijmy, że całe przedsięwzięcie to wielkie zadanie. Wyzwaniem była wymiana sieci podziemnych. Poza tym to nie tylko nowa droga i torowisko, ale także chodniki, droga rowerowa, oświetlenie i nasadzenia zieleni. Można to nazwać stworzeniem nowej infrastruktury wodno-

–kanalizacyjnej oraz komunikacyjnej, a nie remontem.

Inwestycja za 66 mln zł

W III kwartale przyszłego roku będziemy korzystać z ponad kilometra nowego torowiska, a na wysokości ul. Pomorskiej i pl. Staszica z autobusowo-tramwajowego przystanku wiedeńskiego. Koszt całej inwestycji to ponad 66 mln zł. Jest ona współfinansowana z Polskiego Ładu.

Kto zbuduje trzy pierwsze odcinki S8?

Z Wrocławia do Kłodzka kierowcy jeżdżą teraz drogą DK8

Są już znani wykonawcy trzech pierwszych fragmentów S8 na Dolnym Śląsku. Cała inwestycja zmierza do tego, żeby drogą ekspresową połączyć Wrocław z Kłodzkiem.

Błażej Organisty

Zachód (11,2 km), firma Budimex za ponad 355 mln zł.

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad poinformowała o wyborze firm, które zaprojektują i wybudują trzy pierwsze odcinki drogi ekspresowej S8 w województwie dolnośląskim, to:

- Kobierzyce Północ – Kobierzyce Południe (7,5 km), firma Strabag za 310 mln zł,
- Kobierzyce Południe – Jordanów Śląski (13,8 km), firma Porr za 401 mln zł,
- Jordanów Śląski – Łagiewniki

GDDKiA planuje podpisać umowy z wykonawcami do końca 2023 roku, o ile nie będzie odwołań ani innych przeszkód. Przewidziany termin zakończenia tych fragmentów to lata 2028–2033. – Znamy, że podnoszony jest temat jej budowy, tyle że stracono 8 lat. Przypomnę, że pomysł był gotowy w 2014 roku – zauważa Łukasz Medeksza z departamentu Strategii i Rozwoju Miast Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Dworzec Nadodrze musi poczekać na rozbudowę

Właściciel dworca na Nadodrze planował rewitalizację zabytku i myślał o postawieniu obok niego nowego budynku. Wiele wskazuje jednak na to, że po uzgodnieniach z dolnośląskim konserwatorem będzie musiał ograniczyć inwestycję. Dlaczego tak się stało? Plan zagospodarowania przestrzennego tego nie przewiduje.

■ Błażej Organisty

Ze stacji Wrocław Nadodrze, którą zarządza spółka PKP Polskie Linie Kolejowe, odjeżdżają pociągi i to się nie zmieni, niezależnie od planów właściciela dworca. Jest nim grupa DL Invest, która kupiła zabytkowy ceglany budynek wiosną 2022 roku za około 14,5 mln zł od firmy Polregio.

Biura, restauracje i sklepy

Niedługo po transakcji inwestor przedstawił plany. Najpierw rewitalizacja dworca i modernizacja peronów. Później – ewentualnie – nowe budynki. Zamiarem było zrobienie biur, lokali usługowych i gastronomicznych. Właściciel mówił wtedy, że zależy mu na czasie i jednocześnie zastrzegając, iż dużo zależy od przebiegu rozmów z władzami miasta i konserwatorem zabytków.

Minęło kilkanaście miesięcy, lecz inwestycja nie wystartowała. Jej temat wrócił niedawno, gdy w lokalnych mediach pojawiły się wizualizacje. Widać na nich szklany budynek stojący koło dworca. Plan jest jednak nierealny, ponieważ nie ma

na niego zgody dolnośląskiego konserwatora zabytków.

– Żadne rozmowy na temat ewentualnej zabudowy parceli przy dworcu się nie toczą. Po ustanowieniu organu konserwatorskiego uzgadniając projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, który wyklucza zabudowę w tym rejonie, pozostaje w obiegu prawnym – wyjaśnia Daniel Gibski, wojewódzki konserwator zabytków. Gibski podkreśla, że budynek, pusty od kilku lat, jest wpisany do rejestru zabytków i to nim w pierwszej kolejności powinien zająć się właściciel. – Ma ogromny potencjał, ale ekspertyza wskazuje na słaby stan techniczny niektórych elementów – zaznacza konserwator.

Urząd wyjaśnia sprawę

Cofamy się o kilka lat, do roku 2018. Wtedy urzędnicy z ratusza przystąpili do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. – Uzgodniliśmy jego projekt z wojewódzkim konserwatorem zabytków. Prace były dość zaawansowane – wspomina Michał Guz z Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Plan zagospodarowania był już prawie u radnych, kiedy doszło do sprzedaży dworca. – Inwestor poinformował miasto, że chce „bardziej przestrzennie rewitalizować ten obiekt” i stworzyć na tym obszarze „dodatkowe możliwości inwestycyjne” – przypomina Michał Guz, dodając, że nowy właściciel dostał zgodę z ratusza na przedstawienie pomysłów w wojewódzkim urzędzie ochrony zabytków.

Władze miasta uważają, że inwestor powinien dostać szansę na przekonanie konserwatora do swoich pomysłów. –

Zdajemy sobie sprawę z pozytywnej roli, jaką mógłby odegrać dworzec i jego najbliższe otoczenie dla Nadodrza i Kleczkowa po dobrej rewitalizacji oraz wzbogaceniu go o nowe funkcje – argumentuje Guz. – Dlatego też czekamy na informację zwrotną od inwestora w tej sprawie – dodaje.

Dworzec Nadodrze (pl. Staszica 50), wciąż nie-

pewny przyszłości, ma już 155 lat. Dziś na siatce ogrodzenia i na drzwiach zamkniętego gmachu wisi żółta tabliczka „teren budowy, wstęp wzbroniony”, a z gzymsu wyrasta brzoźka.

Ceglany Dworzec Nadodrze wybudowano w 1868 roku według projektu Wilhelma Grapowa

Wykonawca remontu mostu Sikorskiego wyłoniony

W dniu 113. rocznicy otwarcia Grunwaldzkiego (10.10) nadeszła dobra informacja o jego starszym kuzynie znad Kępy Mieszczańskej. Jest firma, która zaprojektuje remont mostu Sikorskiego.

■ Błażej Organisty

Zabytkowe mosty Grunwaldzki i Sikorskiego łączy kolor. Dzieli natomiast 35 lat różnicy wieku. Starszy jest ten drugi, pochodzący z drugiej połowy XIX stulecia. To jedna z najstarszych wciąż czynnych przepraw w naszym mieście. Most ostatni remont przechodził w roku 1986, kiedy miał 111 lat. Później był naprawiany i systematycznie przechodził przeglądy.

„Chcemy o niego kompleksowo zadbać, właśnie podpisaliśmy umowę na opracowanie dokumentacji projektowej” – ogłosił Jacek Sutryk 10 października 2023 roku.

Zrobi to spółka YLE Inżynierowie z Warszawy, która w przetargu (organizowanym przez Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu) zaoferowała około 640 tys. zł.

Na wykonanie zadania ma rok. Informacja cieszy tym bardziej, że do wyłonienia projektanta potrzebnych było kilka prób. Na szczęście się udało. Zakres remontu mostu Sikorskiego to:

- wymiana płyty pomostowej i jezdnii,
- zabezpieczenie przed korozją,
- podniesienie nośności,
- wymiana chodników,
- renowacja balustrad,

- modernizacja podpór,
- wymiana torowiska i sieci trakcyjnej,
- remont wodociągów, biegnących pod mostem.

Prace na przeprawie zaczną się nie wcześniej niż na początku 2025 roku.

W Mieście Stu Mostów wiele się dzieje wokół przepraw. W styczniu zakończył się prawie trzyletni remont Pomorskich. W podobnym czasie dobiegła końca modernizacja Świętej Klary. Wszyscy czekają na otwarcie nowych mostów Chrobrego i na finalizację remontu Zwierzynieckiego. W kolejce czeka także most Grunwaldzki.

Most Sikorskiego łączy plac Jana Pawła II z Kępą Mieszczańską

Szary słodzik na A? Nasze manaciątko!

Manaty karaibskie można zobaczyć w Polsce jedynie we wrocławskim zoo. Mama najmłodszego manata, Abel, przyleciała do Wrocławia w 2017 roku z Singapuru. Manaty czują się u nas wyjątkowo dobrze i regularnie rozmnażają. Stado liczy obecnie 6 osobników. Poród przebiegł sprawnie. Dla Abel to drugie dziecko – w 2020 roku, także w naszym zoo, urodziła syna, któremu nadano imię Ambroży. Jej drugi potomek także otrzyma imię na literę „A”. Codziennie około godz. 12.30 w strefie Kongo można obserwować karmienie małego manata z butelki. Pracownicy zoo proszą o zachowanie przy tym ciszy i niepłoszenie zwierząt.

➤ **Zobacz narodziny na nagraniu:** wroc.city/NarodzinyManata

Magiczna jesień na Tarczyński Arenie

Targi pracy, zawody w rolkarskim slalomie i bal seniora już za nami, ale na wrocławskim stadionie Tarczyński Arena jeszcze wiele wydarzeń czeka na nas tej jesieni. Będzie nie tylko na sportowo, ale również magicznie. Sprawdź program imprez.

Paulina Czarnota

Już w najbliższą sobotę – 21.10 – mecz Śląsk Wrocław vs. Legia Warszawa. Mecz 12. kolejki piłkarskiej PKO BP Ekstraklasy zaplanowano na godz. 17.30. Jesienią tego roku WKS zagra na Tarczyński Arenie jeszcze trzy spotkania – 5 listopada o godz. 12.30 przeciwko ŁKS oraz z Rakowem Częstochowa i Koroną Kielce (odpowiednio: w pierwszy i drugi weekend grudnia). Sprzedaż biletów przez stronę: www.bilety.slaskwroclaw.pl.

Targi zoologiczne

W niedzielę, 12 listopada, Tarczyński Areną Wrocław zawładną miłośnicy, hodowcy i znawcy zwierząt – wraz ze swoimi pupilami. W programie imprezy, która potrwa w godz. 10–17, zaplanowano międzynarodowe wystawy kotów rasowych, świńek morskich i jeży pigmejskich. Organizator przygotował specjalny dział terrarystyczny, a na stadionie pojawią się np. alpaki, wilki, węże. Podczas wydarzenia odbędą się także spotkania z behawiorystami i zoopsychologami, pokazy pierwszej pomocy dla zwierząt oraz prelekcje związane z branżą zoologiczną. Szczegóły i bilety dostępne na stronie: www.targizoologiczne.pl.

W najbliższych tygodniach na stadionie przy al. Śląska sporo będzie się działo, warto już teraz kupić bilety

MagicShock – Festiwal Magii

Podczas wydarzenia 25–26.11 na scenie odbędą się pokazy iluzjonistów. Dla rodzin z dziećmi przygotowane zostały specjalne przedstawienia, takie jak „Ence pence” Familijny Pokaz Iluzji Przemysława Lisika. Dopełnieniem całego wydarzenia będzie wystawa w wyjątkowej scenografii, nietypowe warsztaty dla

dorosłych i dzieci, strefa magicznych targów. Więcej na www.magicshock.pl, bilety już w sprzedaży na wroc.city/MagicShock.

Warsztaty świąteczne

Niecały miesiąc przed świętami Bożego Narodzenia na Tarczyński Arenę wracają Warsztaty dekoracji bombek choinkowych (od 27.11). W minionym roku skorzystało

z nich niemal 3000 dzieci z kilkudziesięciu szkół. Każdy z uczestników zajęć otrzyma przybory malarskie, materiały dekoracyjne i ozdoby choinkowe.

Zapisy na zajęcia przez stronę www.warsztaty.wroclaw.pl.

➤ **Harmonogram imprez i atrakcji znajdziesz na** www.tarczynskiarenawroclaw.pl

Ostatnia noc pokazów Fontanny Multimedialnej

Fontanna Multimedialna przy Hali Stulecia jest największą w Polsce

Tego nie możecie przegapić! 21 października na Pergoli, na zakończenie sezonu Fontanny Multimedialnej, odbędzie się Noc pokazów, podczas której w dwóch turach zostaną zaprezentowane wszystkie pokazy wyświetlane przez Halę Stulecia w tym sezonie. Wstęp, jak zawsze, wolny.

Redakcja

Na co dzień w sezonie letnim zachwyca pokazami dziennymi i wieczornymi, a w weekendy pokazami specjalnymi. Niecka o powierzchni 1 ha, ekran wodny o powierzchni 400 mkw., a do tego 182 dysze dynamiczne, 88 dysz spieniających, trzy dysze ogniowe i 328 zatopionych w wodzie lamp – całość tworzy widowiska, podobające się mieszkańcom i gościom Wrocławia.

Teraz czeka na nich coś naprawdę wyjątkowego. – Jest tylko jedna taka noc w całym roku – Noc

Pokazów. Nasza Fontanna Multimedialna nie przestaje zachwycać mieszkańców i gości Wrocławia, a my jako załoga Hali Stulecia nie przestajemy cieszyć się z dawania tak dużej radości wszystkim odwiedzającym to magiczne miejsce – mówi Jakub Grudniewski, prezes Hali Stulecia.

Nocą pokazów Hala Stulecia co roku kończy oficjalnie sezon letni na Pergoli. Tegoroczne wydarzenie zaplanowane w sobotę, 21 października, w dwóch identycznych (z tym samym programem) turach – o godz. 18 i 20. – Podczas tegorocznej Nocy pokazów

będzie można zobaczyć wszystkie pokazy specjalne, które wyświetlaliśmy w tym sezonie: opowiadająca historię Hali Stulecia Katedra Demokracji, wzruszająca Piękna i Bestia, zachwycający Mikro & Marko Kosmos, czarujące Dzień dobry Marilyn i prawdziwe mocne uderzenie, czyli Cztery Żywioty – zachęca Karol Rakowski, menedżer Fontanny Multimedialnej.

Przypomnijmy, że w 2022 roku Hala Stulecia wymieniła w fontannie cały system oświetlenia i dzięki nowym lampom świeci jeszcze piękniej.

Im więcej drzew, tym lepiej nam się oddycha

Wrocław jest drugim miastem po Warszawie, które będzie miało swoją mapę koron drzew. Powstaje ona, aby zapobiegać miejskim wyspom ciepła. Jak wygląda to mapowanie i czy Wrocław naprawdę drzewami stoi Monikę Pec-Święcką, architektkę krajobrazu miejskiego z Zarządu Zieleni Miejskiej pyta Bartosz Moch.

Po co w ogóle robić mapę koron drzew?

Mapa pokaże obrazowo, ile mamy drzew w mieście, jakie są ich gatunki oraz w jakiej są kondycji, a także jak wartościowe mamy siedliska. Oczywiście mapowanie nie zastąpi pomiarów terenowych, bo pomiary lotnicze mogą być obarczone błędem, ale pozwoli szybciej i precyzyjniej dobrać metody pielęgnacji, a tym samym uratować najcenniejsze okazy. Dodatkowo, dzięki zdjęciom lotniczym realizowanym cyklicznie, będziemy mogli obserwować zmiany wrocławskiego drzewostanu a – pod kątem planowania kolejnych inwestycji – dowiemy się, jakich terenów nie należy zabudowywać

Ile jest drzew we Wrocławiu?

Ponad 1,4 miliona. Znamy ich wysokość i średnicę korony. Teraz dowiemy się, ile mamy którego gatunku, w jakiej są kondycji, gdzie rosną: przy drodze, na terenach wilgotnych czy suchych.

Tyle drzew to dużo na tle innych miast w Polsce?

Cieężko to porównywać. Każde miasto jest inne. W ogólnej skali wypadamy w środku stawki. Ale jeżeli zestawimy takie miejscowości, jak np. Zielona Góra, która jest położona wśród lasów, do terenów mocniej zurbanizowanych, to ciężko tutaj o miarodajne porównania. Doceniamy inne fakty – to, że drzewa we Wrocławiu pokrywają ok. 25 proc. powierzchni miasta. Dodatkowo warto zwrócić uwagę, ile mamy terenów otwartych w mieście, ważnych dla zachowania bioróżnorodności, czyli np. pól irygacyjnych (ponad 1000 ha) czy terenów rolnych. Łącznie tereny zielone we Wrocławiu to aż 41 proc. powierzchni miasta.

Alergicy mogą stwierdzić, że im więcej zieleni, to więcej pyłków w powietrzu...

Kiedyś od jednego mieszkańca usłyszałam, że „im mniej drzew, tym on więcej widzi” (śmiech).

**PYTAMY O
WROCŁAW**

Monika Pec-Święcka, architektka krajobrazu miejskiego, wicedyrektor Zarządu Zieleni Miejskiej we Wrocławiu

Niektórzy wolą otwartą przestrzeń. Dla nich zieleni to przycięty trawnik i przycięty rząd tui. Niestety, to nie zapewnia odpowiedniej jakości życia

i bioróżnorodności dla ludzi i zwierząt, ptaków i owadów. Pamiętajmy, że różnorodne gatunki roślin mają zdecydowanie więcej plusów niż minusów. Jedno drzewo produkuje tyle tlenu,

ile zużywa jeden człowiek. Dodatkowo zieleni wchłania wodę, przez co pomaga nam radzić sobie z nawalnymi deszczami. Drzewa oczyszczają powietrze i absorbują zanieczyszczenia,

a błękitno-zielona infrastruktura obniża także temperaturę, więc pomaga walczyć z miejską wyspą ciepła. A z bardziej prozaicznych powodów – zieleni wokół nieruchomości zwiększa jej wartość, bo każdy z nas chce mieć jej kawałek w swoim otoczeniu.

Nowo posadzone drzewa, np. te przy Legnickiej mają zielone worki. Po co im one?

Na wstępnym etapie o drzewo musimy dbać trochę jak o dziecko – żeby nauczyło radzić sobie samodzielnie. Drzewa mają różne warunki na start, niektóre grunty są trudniejsze dla ich rozwoju. Dlatego w takich miejscach staramy się dodatkowo im pomagać. Otaczamy nowo posadzone drzewa palikami, żeby utrudnić do nich dostęp zwierzętom czy nie uszkodzić ich

przy koszeniu. Oczywiście odpowiednio podlewamy. Zielone worki z wodą powodują, że jest ona dostarczana powoli, kropelkowo przez dłuższy czas po podlaniu, nie rozlewa się szybko odpływając i odparowując. To wspomaga ich rozwój.

Po czym poznać, że drzewko się przyjęło na danym terenie?

Na start pielęgnujemy drzewa przez trzy lata. Co roku robimy przegląd, sprawdzamy, czy zdrowo wygląda i czy nie wymaga wymiany, której czasem dokonujemy w ramach gwarancji. Jeżeli drzewo skończy trzy lata, to zaczyna dobrze rokować. My jako ZZM wprowadziliśmy także strategię pielęgnacji drzew przez kolejne 10 lat po nasadzeniu, by pomagać w ich dalszym utrzymaniu. W mieście na drzewa

czyha wiele zagrożeń: okresy suszy albo intensywnych opadów, spaliny, a także wandalizm.

Zieleń w mieście to też krzewy, rośliny ozdobne. One też zapewniają bioróżnorodność.

Krzewów sadzimy średnio 10 razy więcej niż drzew, około 30-50 tys. rocznie. Pożywienie dla owadów, miejsce schronienia dla mniejszych organizmów, a wreszcie absorbowanie pyłów i zanieczyszczeń – to wszystko dają nam krzewy w mieście. Wreszcie one czy byliny to też niesamowite wartości ozdobne. Wiosną kwitnące krokusy, a jesienią – hortensje wyglądają przepięknie.

Często mówi się jednak, że krzewy to miejsce bytowania szczurów, z którymi we Wrocławiu też mamy problem. Czy to prawda?

Akurat szczury najchętniej żywią się tym, co „zapewnią” im ludzie – resztkami jedzenia pozostawionymi np. przy wiatach śmietnikowych. Cały czas apelujemy, by tego nie robić. Krzewy są takim samym miejscem, jak budynki czy inne obiekty lub tereny. Same w sobie nie są miejscem bytowania szczurów.

A jakie nowe zielone inwestycje szykują się we Wrocławiu?

Najbardziej spektakularną inwestycją będzie zazielenianie pl. Nowy Targ. To miejsce zmienia się nie do poznania. Już na etapie koncepcji, gdy zobaczyliśmy, że można tam nasadzić ok. 170 drzew, byliśmy pod ogromnym wrażeniem. Efekt na pewno będzie imponujący, prace właśnie się rozpoczęły. Oprócz tego dalsza przyszłość to plany zazieleniania pl. Wolności, choć jest to jeszcze większe wyzwanie niż Nowy Targ.

Jedno drzewo produkuje tyle tlenu, ile zużywa jeden człowiek. Drzewa oczyszczają powietrze i absorbują zanieczyszczenia.

Masz pomysł na rozmowę dotyczącą sprawy istotnej dla wszystkich wrocławian?

**Napisz do nas:
biuletyn@araw.pl**

WROCŁAW TWORZY PODWÓRKA MARZEŃ

Nowe chodniki, ścieżki, oświetlenie i ławeczki, wiaty rowerowe, altany, place zabaw z bezpieczną nawierzchnią, piaskownice, zjeżdżalnie, tory przeszkód, huśtawki, trampoliny, siłownie plenerowe... A także strefy wypoczynkowe dla seniorów, sportowe miniboiska, stoły do gry w szachy i ping-ponga, a nawet górka saneczkowa ze zjeżdżalnią czy specjalne ławeczki do przewinięcia i nakarmienia dziecka. To w otoczeniu zieleni – właśnie takie cuda powstają na wrocławskich miejskich podwórkach.

Paulina Czarnota

18 podwórek za 18 mln złotych przeszło już metamorfozę w ramach Programu Kompleksowej Modernizacji Podwórek Komunalnych, który rozpoczął się w 2021 roku. Na tym jednak nie koniec. Zarząd Zasobu Komunalnego i Wrocławskie Mieszkania – instytucje, które zajmują się miejskimi podwórkami – nadzorują właśnie w sumie 5 remontów za blisko 15 mln zł. Natomiast kolejnych 12 wnetrz jest w planie do przebudowy na najbliższe lata. Wiadomo już, że prace na trzech z nich będą kosztować 17 mln zł. A więc, kwota, którą do tej pory wydano i zabezpieczono na rewitalizację miejskich podwórek, opiewa na 50 mln złotych!

Wnętrza po liftingu

Zarząd Zasobu Komunalnego we Wrocławiu wyremontował już 16 podwórek (za blisko 17 mln zł) w obrębie ulic:

- Pobożnego, Trzebnickiej, Myśliwskiej, Jagiellończyka,
- al. Hallera 125–137,
- pl. Nowy Targ, Jodłowej, pl. Nankiera, Piaskowej,

- Kotlarskiej, Łaciarskiej, Nożowniczej, pl. Nowy Targ,
- Piłsudskiego, Świdnickiej, pl. Kościuszki i ul. Kościuszki, Stawowej,
- Pułaskiego, Traugutta, Mierniczej, Komuny Paryskiej,
- Braniborskiej, Trzemeskiej, Legnickiej, Dobrej,
- Cybulskiego, Pomorskiej, Dubois, Drobnera,
- Pobożnego, Niemcewicz, Ołbińskiej, Jedności Narodowej,
- Oleśnickiej, Poniatowskiego, Jedności Narodowej, Kluczborskiej, Żeromskiego,
- Jedności Narodowej, Ołbińskiej, Krętej, Słowiańskiej, Roosevelta (prace były prowadzone wzdłuż ul. Roosevelta),
- Ziemowita, Legnickiej, Nabycińskiej, Dobrej,
- bp. Tomasza I, Łowieckiej i pl. Staszica,
- Pszennej i Jęczmiennej,
- Pomorskiej, Nobla i Rydygiera,
- pl. Strzelecki, Łowiecka, bp. Tomasza I, pl. Staszica.

Z roku na rok coraz więcej podwórek zmienia swoje oblicze i powstają na nich miejsca rekreacji

Do wiosny 2024 r. potrwa przebudowa warta 5 mln zł na podwórku w obrębie ulic Jaracza, Orzeszkowej, Kardynała Stefana Wyszyńskiego i Nowowiejskiej

Wypieknie też podwórko przy Nowowiejskiej, Reja, Piastowskiej i Sienkiewicza

Jedno z nich czeka jeszcze ostatni etap rewitalizacji. Chodzi o wnętrza w obrębie ulic: Oleśnickiej, Poniatowskiego, Jedności Narodowej, Kluczborskiej i Żeromskiego (Ołbin).

Natomiast Wrocławskie Mieszkania zakończyły dwie modernizacje

za ponad 1 mln zł. Mowa o wnętrzach w obrębie ulic: Nehringa, Nauczycielskiej i Curie-Skłodowskiej oraz Nyskiej i Sernickiej.

Inwestycje za miliony

W trakcie realizacji są trzy inwestycje ZZK w obrębie ulic:

- Ziemowita, Legnickiej, Nabycińskiej i Dobrej (ponad 1,5 mln zł),
- Fiołkowej, Nasturcjowej, Ostrowskiego, Grabiszynskiej (II etap, prawie 2 mln zł),
- św. Macieja i Pobożnego (prawie 900 tys. zł).

W ubiegłym roku zakończyły się trzy remonty na podwórkach: bp. Tomasza I, Łowieckiej i pl. Staszica, Pszennej i Jęczmiennej oraz Pomorskiej, Nobla i Rydygiera. Łada moment zakończą się prace na jednym z większych wnetrz pod-

anych w ostatnich latach rewitalizacji (Górnickiego, Sienkiewicza, Sępa-Szarzyńskiego, Benedyktyńska), nazywane było ze względu na kałuże – Krainą Wielkich Jezior. Ale to już historia, bo trwająca inwestycja przewiduje odwodnienie i utwardzenie nawierzchni, organizację miejsc zbiórki odpadów, siłownię zewnętrzną, boisko i plac zabaw. Powstanie też oświetlenie, mała architektura i stojaki rowerowe. Prace, które nadzorują Wrocławskie Mieszkania, potrwać do końca października i będą kosztowały ponad 5,5 mln zł.

Do wiosny 2024 r. potrwa natomiast przebudowa warta 5 mln zł na podwórku w obrębie ulic Jaracza, Orzeszkowej, Kardynała Stefana Wyszyńskiego i Nowowiejskiej. – W pierwszym eta-

pie zostaną przeprowadzone prace ziemne związane z wykonaniem nowego układu komunikacyjnego, tras dla pieszych i pojazdów, miejsc postojowych oraz przebudowane zostaną kanały wentylacyjne istniejących schronów – opowiada Katarzyna Galewska, rzeczniczka prasowa WM.

Powstaną tam kontenery podziemne na odpady, oświetlenie, a w kolejnych etapach organizacja strefy rekreacji. Istniejąca zieleń zostanie zachowana, pojawią się nasadzenia traw, bylin i krzewów.

Wyremontowane podwórko w obrębie pl. Strzeleckiego, Łowieckiej, bp. Tomasza I, pl. Staszica

Na podwórku przy al. Kromera pojawiają się altany

Projektantka za planowała ich aż trzy i w dodatku będą tematyczne: herbarium, winarium, rosarium – porośnięte odpowiednio ziołami, winoroślą i różami. Dodatkowo dwa place zabaw dla dzieci, boisko wielofunkcyjne z piłkochwyłami, oświetlenie i ścieżki sensoryczne. Co ciekawe, będzie można tam zaznać trochę włoskiego klimatu, bowiem projekt przewiduje zachowanie aktualnego charakteru wnętrza i pozostawienie sznurów na pranie, dzięki temu zostanie zachowany unikatowy charakter podwórka, zgodnie z oczekiwaniami mieszkańców.

– Rewitalizacja podwórka jest inwestycją wycieczną przez mieszkańców osiedla od lat. Konsultacje przeprowadzane w 2022 roku potwierdziły potrzeby mieszkańców, a jednocześnie zostały bardzo dobrze wykorzystane do zidentyfikowania ich emocjonalnej więzi z typowo sąsiedzkim, kameralnym charakterem podwórka. W ramach przygotowanego projektu zachowane zostały elementy sentymentalne, zadbano o zieleń, a jednocześnie wprowadzono nowatorskie rozwiązania architektoniczne związane z lokalizacją pojemników na odpady. Niezmiennie nas cieszy, że realizacja tej wyjątkowej inwestycji już wkrótce ujrzy światło dzienne – podkreśla dr Małgorzata Burnecka, przewodnicząca zarządu osiedla Karłowice-Różanka.

Jak zapowiada ZZK, blask odzyska także 9 wnetrz. O tym, kiedy dokładnie, będziemy informować na łamach biuletynu.

– Rewitalizacje podwórek nie tylko poprawiają jakość życia, ale budują też więzi społeczne i staje się ważną przestrzenią dla kilkuset rodzin, dzieci, seniorów mieszkających wokół. Oprócz tych kompleksowych działań będą realizowane, tak jak w latach ubiegłych, częściowe modernizacje podwórek, prace związane z ich utrzymaniem, pielęgnacją zieleni, konserwacją i bieżącymi naprawami – zaznacza Rafał Guzowski, dyrektor Zarządu Zasobu Komunalnego.

Wiadomo już, że przetarg na remont placu zabaw na podwórku w kwadracie ulic Wita Stwosza, Szewska, Kotlarska, Łaciarska, ZZK

planuje ogłosić jeszcze w tym roku. A co tam powstanie?

– Wzbogacimy teren o siłownię zewnętrzną, ławki i nowe nasadzenia. Urządzenia zabawowe będą dla dzieciaków w różnym wieku. Na placu zabaw będzie również dostępna karuzela dla poruszających się na wózkach. Tutaj również postawimy specjalną ławkę dla rodzica, który będzie mógł na niej przewinąć dziecko, a z drugiej strony również swobodnie nakarmić. Istniejące drzewa zabezpieczymy również dodatkową ochroną korzeni drzew. Nowością będzie specjalny parking, na którym mamy być mogły zostawić wózki swoich pociech – wyjaśnia Aleksandra Lipertowska, rzeczniczka prasowa ZZK.

➤ **Zajrzyj na mapę wrocławskich inwestycji: www.wroclaw.pl/inwestycje-wroclawo**

Kompletne podwórko w ścisłym centrum

300 metrów od wrocławskiego Rynku, w obrębie ulic: Kotlarska, Łaciarska, Nożownicza, pl. Nowy Targ, Zarząd Zasobu Komunalnego stworzył podwórko kompletne – ma wszystkie niezbędne funkcje. Wnętrze to zostało docenione przez mieszkańców, było finalistą w Ogólnopolskim konkursie Modernizacja & Budowa Roku 2022.

Powstał ogrodzony plac zabaw, gdzie zamontowano popularną huśtawkę typu gniazdo, podwójny bujak, zestaw sprawnościowy i piaskownica. Tuż obok znajduje się mała siłownia z rowerkiem, twisterem i stepperem. Dodatkowo zamontowano ławki oraz kosze na śmieci. Zadbano też o zieleń. Nasadzono drzewa owocowe, a także brzozy, graby kolumnowe, platany i kasztanowce. Posadzono też krzewy: forsycje, tawuły, trzmieliny, cisy, pnącza i blisko 900 szt. trawy ozdobnej – rozplenicy japońskiej. Natomiast rosło na terenie wnętrza drzewo zysało metalową, wysoką osłonę komponującą się z architekturą Śródmieścia. Przebudowano drogę dojazdową, wykonano trasy piesze z kostki brukowej, mineralnej lub żwirowej. Teren został dodatkowo oświetlony lampami. Zamontowano podziemne kosze na odpady. Zostały one dodatkowo ukryte gabionami wypełnionymi kamieniami.

Tak będzie wyglądało wnętrze w obrębie ulic: Górnickiego, Sienkiewicza, Sępa-Szarzyńskiego, Benedyktyńska

Szkolne jubileusze na Brochowie i Powst. Śl.

Dwie wrocławskie szkoły obchodzą w tym tygodniu swoje jubileusze. Na Brochowie Szkoła Podstawowa nr 80 im. Tysiąclecia Wrocławia przy ul. Polnej świętuje 60-lecie, a na osiedlu Powstańców Śląskich VIII Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Krzywoustego z ul. Zaporoskiej ma 75-lecie. Z tej okazji odbędą się uroczystości, podczas których zasłużeni pracownicy otrzymają pamiątkowe medale. Gratulujemy!

Przedmieście Oł. zwiedza Dolny Śląsk

Rada Osiedla Przedmieście Oławskie zaprasza na finansowaną przez nią wycieczkę „Dolny Śląsk Jesienią”. Wycieczka odbędzie się 05.11. Wyjazd o godz. 7.45 spod budynku Impartu przy ul. Mazowieckiej 17. Zgłoszenia będą przyjmowane 25.10 w godz. 18-19 w siedzibie RO przy ul. Kościuszki 184. W związku z ograniczoną liczbą miejsc, wycieczka tylko dla osób z osiedla i w miarę sprawnych ruchowo. W programie zamki w Leśnicy i Wałbrzychu (Książ), spacer Książskim Parkiem Krajobrazowym i wizyta w parku Zdrojowym w Szczawnie-Zdroju.

Żernicka scena przedstawia

W sobotę 21.10 Rada Osiedla Żerniki zaprasza na spektakl Małego Teatru „Na kłopoty pani Rozbawialska”. To barwny spektakl pełen radości i niespodziewanych zwrotów akcji. W przedstawieniu dzieci wraz z Panią Rozbawialską, Wiewióreczką Kokardeczką, Misiem Zbysiem, Wilkiem i Klaunami, będą próbowały zmienić smutny świat głównego bohatera, pokazując mu, jak to wspaniale jest mieć przyjaciół i móc pomagać sobie nawzajem. Przedstawienie przeznaczone jest dla dzieci w wieku 2,5 do 8 lat. Start o godz. 12. Obowiązują zapisy pod adresem anna.cebulska@osiedla.wroclaw.pl.

OŁBIN/STARE MIASTO

Skarb Piotra Włostowica na ulicy Świdnickiej

Czy we Wrocławiu mamy skarb Piotra Włostowica? Tego nie wiemy. Ale na pewno skarbem są ślady opactwa, które ufundował na Ołbinie.

Agata Zięba

W XII w. dzisiejsze wrocławskie osiedle Ołbin było wsią, w której powstało opactwo benedyktynów. Po kilkuset latach istnienia, w obawie przed najazdem tureckim, rozebrano je, a fragmenty architektury wmurowano w istniejące do dziś w mieście budynki.

Jednym z najbardziej wyjątkowych obiektów łączonych z opactwem jest monumentalny nagrobek Piotra i Marii Włostowiców, fundatorów tego założenia. Miał on powstać około 1270 r. Nie został jednak do dziś odnaleziony, a jego wygląd znamy jedynie z prób rekonstrukcji. Jak głosi legenda, w grobowcu tym ukryto skarb...

I właśnie do poznania tej historii zachęca wystawa, która od 20.10 do 7.11 stać będzie przy ul. Świdnickiej. Przeczytamy tu historię powstania opactwa i zobaczymy mapę dzisiejszych jego śladów

w mieście. Wystawę przygotował Wydział Promocji Miasta i Turystyki UMW wraz

z Muzeum Narodowym i Politechniką Wrocławską, zapraszając w ten sposób turystów do odwiedzenia stolicy Dolnego Śląska i odkrycia jej szlakiem przygody.

Portal romański (ok. 1145) przetrwał wyburzenie opactwa i w 1546 r. został osadzony w ścianie fary Marii Magdaleny, gdzie znajduje się do dzisiaj

MATERIAŁY ORGANIZATORA

KLECINA

Powstaje łącznik drogowy Jutrzenki z Kupiecką

ZDiUM buduje łącznik drogowy na Klecinie, a deweloperzy dobudują drogi. Z jednej strony brakujący odcinek Buraczanej już buduje Ancona Development. Docelowo odcinek od Kupieckiej do Jutrzenki, aż do rzeki Ślęzy powstanie w ramach inwestycji deweloperskich.

ZDiUM

Trwające prace przy budowie łącznika drogowego na Klecinie

Agata Zięba

Postępująca rozbudowa osiedli po stronie ulic Buraczanej i Jutrzenki wymaga lepszego skomunikowania tych obszarów. Wydeptana droga biegnąca wzdłuż rowu melioracyjnego i ogródków działkowych nie spełnia swojej funkcji. Dlatego ZDiUM rozpoczął inwestycję drogową na styku osiedli Oporów i Klecina. Zakres prac obejmie budowę: odcinka drogi o długości 230 m, oświetlenia, kanału deszczowego i odwodnienia, kanałów technologicznych mkt, czterech zjazdów i skrzyżowań z ul. Stefki i ul. Buraczaną, a także chodnika i ścieżki rowerowej oraz zagospodarowanie zieleni i wykonanie nasadzeń.

Pierwszy etap budowy łącznika drogowego pomiędzy ulicami Jutrzenki

a Kupiecką jest właśnie w realizacji. Od ul. Stefki, która ma nawierzchnię tymczasową z płyt betonowych, do skrzyżowania z Buraczaną i wjazdu na osiedle powstają: jezdnie, chodnik, droga rowerowa i oświetlenie.

– Roboty ziemne mamy za sobą, również przy budowie sieci wodno-kanalizacyjnej prowadzone przez MPWiK. Na przełomie października i listopada planujemy układanie masy bitumicznej. Gotowa jest stabilizacja pod jezdnię, teraz robimy stabilizację pod chodnik – wyjaśnia Ewa Mazur ze ZDiUM.

Koszt budowy łącznika to ponad 4,5 mln zł. Na tę kwotę składa się dofinansowanie z programu Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg – ok. 2 mln zł i partycypacja finansowa Ancona Development – ponad 430 tys. zł.

70 lat temu Marek Petruszewicz pobił rekord świata

18 października 1953 r. Trybuny basenu przy Teatralnej są wypełnione po brzegi. Tłum kibiców, dla których zabrakło miejsca, czeka na ulicy. Niektórzy próbują wyważyć drzwi. Wszyscy w nerwach: padnie rekord świata czy nie? 19-letni Marek Petruszewicz ma do pokonania 100 m żabką i rekord Rosjanina.

Mariola Szczyrba

O godz. 18 staje samotnie na słupku 3. toru. Przystojny, atletycznie zbudowany. Gwizdek i start. Wskakuje do wody. Wynurza się dopiero po 25 m i znów zanurza. Trzy czwarte dystansu pod wodą. Publika szaleje. Wreszcie meta. Spiker ogłasza: mamy rekord świata! Pierwszy w historii polskiego pływania. Atmosferę podgrzewa fakt, że pobił rekord Rosjanina – Minaszkina. – Szykowałem się do tego rekordu przez całe życie. Marzyłem o nim – po wie później Marek Petruszewicz. 18 października 1953 r. ma we Wrocławiu swój dzień chwały. Miejsce: basen nr 1 Miejskich Zakładów Kąpielowych przy ul. Teatralnej. Wynik 1:10,9. „Szczęśliwe liczby dla każdego Polaka” – pisze „Express Wieczorny”, a wrocławianin z dnia na dzień staje się gwiazdą.

Pierwsze zanurzenie

Urodził się w 1934 roku w Wilnie. Marek był najmłodszym dzieckiem. Miał jeszcze brata i siostrę. W okresie okupacji sowieckiej ojciec Marka musi się ukrywać. Kiedy wkraczają Niemcy, Stanisław Petruszewicz trafia do aresztu za działalność w Armii Krajowej. W 1942 r. zostaje rozstrzelany. Marek ma wtedy 8 lat. W 1944 r. Marek wyjeżdża z babcią do rodziny w Warszawie. Po upadku powstania warszawskiego 10-latek najpierw trafia do obozu w Pruszkowie, a później przez Kielce przyjeżdża do Krakowa, gdzie spotyka się z matką.

Cudowne dziecko pływania

Jak wielu repatriantów ze Wscho-

STEFAN ARCZYŃSKI (1), ZA: PRZYSTANEK HISTORIA.PL (1), WITOLD WASILEWSKI (1)

Marek Petruszewicz (1934-1992) w „Przeglądzie Sportowym” u szczytu sławy w latach 50. XX wieku

du, w 1946 r. po długiej tułaczce rodzina Marka przyjeżdża do Wrocławia, na Ziemię Odzyskaną. Miasto jest w ruinie. Marek mieszka najpierw przy ul. Norwida, później przy Jaworowej.

Latem z kolegami pływał w basenie na Niskich Łąkach, a kiedy pogoda była brzydka, chodzili na krytą pływalnię przy Teatralnej. Tam grupę wyrostków zauważył trener Józef Makowski. Tworzył wówczas sekcję pływacką w klubie Związkowiec (późniejszy Pafawag) i zaproponował, żeby się zapisali. Był 1948 r.

Miał potencjał. Był atletycznie zbudowany, silny i ogólnie sprawny. „Wyjątkowy talent. A przy tym bojowy, zadziorny i odporny psychicznie” – pisze o nim w książce Wojciech Wiesner, profesor AWF-u z Wrocławia. Kraulem Petruszewicz pływał słabo, za to żabką świetnie, szczególnie pod wodą. Pierwsze

rekordy przyszedł szybko. Miał 16 lat, kiedy pobił rekord Polski na mistrzostwach w Warszawie. To jego pierwszy poważny sukces. Prasa piała z zachwytem: „cudowne dziecko pływania!”.

„300 procent normy”

W 1953 roku umiera Stalin, ale stalinizm wciąż ma się w Polsce dobrze. Czasy są szare i ponure. Trener Makowski na zebraniu Związku Pływackiego składa „stachanowskie” zobowiązanie na 1 Maja. – Petruszewicz pobije rekord świata na 100 m w stylu klasycznym. Popłynie sam – zapowiada. I tak się stało.

Dostał kupony z klubu na

stołowanie się w lokalu nocnym. Zawsze ktoś się przysiadł, żeby się napić z mistrzem świata. Nie odmawiał. Zawalił rok w klasie przedmaturalnej. De-

cyzja klubu: dyskwalifikacja na czas nieograniczony.

„Dezerterski z frontu walki”

W latach 70. Filip Bajon nakręcił film „Rekord świata”, inspirowany losami Petruszewicza. To opowieść o wybitnym pływaku, który nie uniósł ciężaru sławy, a dobiła go rzeczywistość PRL-u. Podczas dyskwalifikacji Petruszewicz nie startował przez 8 miesięcy, ale solidnie trenował. Pływał na 100 m żabką w rekordowym czasie. Władze szybko się o tym dowiedziały. Postanowiły go odwieźć na Mistrzostwa Europy w Turynie. Osta-

tecnie zajął tam II miejsce.

„Prześnij pić! Chodź z nami budować lepsze jutro”

W 1955 r. zostaje powołany do wojska. Po skończeniu służby żeni się z koleżanką z klubu

34. MEMORIAL PETRUSEWICZA. Pływacy wystartują w stylu dowolnym, klasycznym i grzbietowym 27 i 28.10 na pływalni przy ul. Wejherowskiej 34. W podprogramie też pokazy pływania artystycznego. Zawodnicy będą rywalizować w dwóch kategoriach wiekowych: Junior (14-17 lat), Senior (18 lat i starsi). W Memoriale startują, obok czołowych polskich i zagranicznych sportowców, zawodnicy niepełnosprawni. Podczas dotychczasowych edycji wielokrotnie padały rekordy Polski i Europy. **Bilety na: wroc.city/memorial-petrusewicz**

– pływaczką Haliną Dzikówną. Młodzi przenoszą się do Szczecina. Wkrótce rodzi im się córka Danuta. Problem w tym, że Marek nie dojrzał do takiego życia.

Wyjeżdża z Arkonią Szczecin na zawody do Rostocku w Niemczech. Impreza kończy się bankietem. Po hucznej zabawie Marek zostaje posądzony o gwałt na córce burmistrza. Są też zarzuty dla pływaków o przemyt przez granicę dóbr luksusowych – kawy i papierosów. Ta sprawa zniszczy Markowi karierę, chociaż zarzuty o gwałt nigdy się nie potwierdziły. Został dożywotnio zdyskwalifikowany. Wszyscy się od niego odwrócili. Żona wystąpiła o rozwód. W końcu wrócił do matki do Wrocławia. Pił.

Amputacja nogi

Ma 33 lata, kiedy choroba daje o sobie znać z pełną siłą. Petruszewicz trafia do szpitala przy ul. Poniatowskiego we Wrocławiu. Diagnoza jest bezwzględna: nieuleczalna choroba Buergera (przewlekłe zapalenie zakrzepowo-zarostowe tętnic i żył). W tamtych latach jest na to jeden lek – amputacja.

Petruszewicz nie chce w to uwierzyć. Do niedawna był królem życia, a teraz to?! Znów się załamuje. Wraca do picia.

➤ Cały reportaż: wroc.city/petrusewicz

Osiedle w skrócie

Twórcze Gajowice. Znasz już działania Twórczych Gajowic? To pełni energii ludzie, którzy w ramach projektu „Inne Centrum” Fundacji Dom Pokoju działają na rzecz osiedla Gajowice wraz z mieszkańcami, instytucjami i przedsiębiorcami. Ostatnio realizowali, finansowany ze środków Gminy Wrocław, projekt „Z inspiracji rzemiosłem – warsztaty na Gajowicach”. W jego ramach zorganizowali warsztaty tkackie, warsztaty sitodruku i ceramiczne w pracowni Toczońska, warsztaty roślinne w pracowni Siały baby. Działania w ramach Twórczych Gajowic możesz śledzić na stronie **innecentrum.pl**, zakładka Twórcze Gajowice.

Śniadania, pchle targi, sportkania. Rada Osiedla Gajowice zaprasza na organizowane wraz z partnerami śniadania sąsiedzkie, spotkania, warsztaty, wycieczki rowerowe, pchle targi, jarmarki rękodzieła i nie tylko, a także na spotkanie świąteczne, takie jak Barszczyk na Jemiołowej.

Zaprasza także na darmowe zajęcia sportowe, artystyczne i nie tylko, na przykład na jogę, treningi nordic walking, próby zespołu wokalnego i zajęcia malarskie. Działa tu także klub planszówkowy i klub seniora.

Skorzystaj z programu Nasz Wrocław i pójź za darmo na mecz. Wrocławski Klub Sportowy Śląsk Wrocław w programie Nasz Wrocław zapewnia raz w roku darmowe wejście na mecz piłkarski. Jeśli ktoś ma status Nasz Wrocław MAX raz w roku na mecz piłkarski może wejść za darmo z osobą towarzyszącą.

Tutaj inwestują w oświatę i zielen

Piękne, nowoczesne przedszkole, tętniący życiem Ryneček, parki kieszonkowe, nowe alejki na terenie ogródków działkowych – osiedle nieustannie się zmienia, również dzięki WBO, a więc energii swoich mieszkańców.

Redakcja

Na Gajowicach zostało zrealizowanych (lub są realizowane nadal) 38 mniejszych i większych projektów dotyczących placówek oświatowych. Na przykład przy al. Hallera od września działa Przedszkole nr 141, do którego chodzi 200 dzieci.

Przedszkole przy Hallera

Nowoczesny, piękny budynek (koszt: 15,7 mln zł) powstał w miejscu starego, który nie nadawał się już do remontu. Ma dwa poziomy, a oprócz 8 sal przedszkolnych jest tu także sala rekreacyjna i świetnie wyposażona sala do zajęć terapeutycznych.

W przedszkolu jest kuchnia, a dzieci mają do dyspozycji dwa kolorowe place zabaw ze ścieżką sensoryczną. Budynek jest klimatyzowany, dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych i ma wiele ekorozwiązań: zielo-

ny dach, instalację fotowoltaiczną, energooszczędne oświetlenie i system, dzięki któremu można nim zarządzać.

Szkoła przy Grochowej

Od ubiegłego roku Szkoła Podstawowa nr 43 przy ul. Grochowej ma nowy blok żywienia i nie tylko: przebudowa dotyczyła pomieszczeń o łącznej powierzchni prawie 350 mkw. Pojawił się dźwig towarowy, nowe wyposażenie w węzle żywienia, gabinet logopedy i w warsztatach, a jadalnia została gruntownie przebudowana. Koszt: blisko 2,7 mln zł. Rok wcześniej w szkole przy Grochowej powstał ogród, w którym dzieci uczą się, jak uprawiać warzywa, jak można je wykorzystać, do czego służy kompostownik itd.

Alejki i chodniki

Alejki na terenie ROD Gajowice zmieniły się nie do poznania.

W 2020 r. nową nawierzchnię uzyskała alejka Stalowa. W ramach tej inwestycji wyremontowana została nawierzchnia dojazdu do siedziby Zarządu Ogrodów Działkowych i terenu przy niej. Stary, zniszczony beton asfaltowy został usunięty, a na jego miejscu ułożono kolorową kostkę betonową. Przedsięwzięcie wymagało rozbiórki istniejących obrzeży i montażu nowych, rozbiórki starych i wykonanie nowych wejść na tereny poszczególnych ogródków działkowych. W ubiegłym roku została wybudowana aleja Oporowska: wygodny skrót,

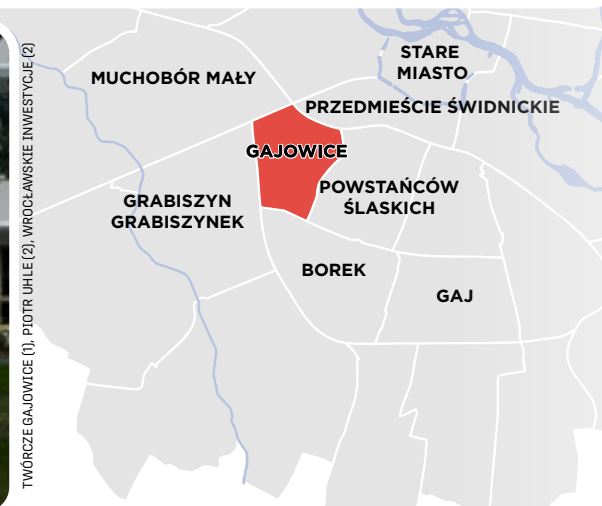
Boisko przy SP 43, ul. Grochowa

Przedszkole nr 141 przy al. Hallera

Festyn osiedlowy na Gajowicach, zorganizowany przez radę osiedla

miejsce spacerów i droga na plac zabaw. Łączny koszt obu inwestycji: 858 tys. zł. W 2020 roku zmieniły się też chodniki przy ul. Kruczej i Jemiołowej.

ha zmieściły się urządzenia do Street Workout, drewniane ławki i plac zabaw. Koszt inwestycji: 790 tys. zł.

wej, a przejścia dla pieszych na ul. Jemiołowej, Szczęśliwej, Grochowej i Pereca zostały doświetlone. Koszt: prawie 300 tys. zł.

Boisko i plac zabaw

W 2021 roku zagospodarowano tereny sportowo-rekreacyjne przy SP nr 68. W miejscu betonowego placu powstało boisko do gry w koszykówkę i siatkówkę. Koszt: 1,1 mln zł (WBO).

Dwa parki kieszonkowe

W 2020 roku przy ul. Kwaśnej, między garażami a boiskiem szkolnym, powstał w ramach WBO park kieszonkowy. Na 0,5

KOMUNIKACJA MIEJSKA

4, 5, 11, 14, 20

124, 125, 126, 127, 133, 134, 136, 143, 144, 241, 247, 248, 249, 257

stycji: 993 tys. zł. Drugi park kieszonkowy będzie przy ul. Pereca. Po południowej stronie, na odcinku od ul. Żelaznej do Stalowej powstanie promenada dla pieszych.

Na osiedlu jest też nieco większy park gen. Langiewicza (wcześniej park Gajowicki). W 2019 i 2021 r. wyremontowano tam ławki, tablice edukacyjne i huśtawki. Koszt: blisko 790 tys. zł.

Rada osiedla

Przewodniczącą Zarządu Osiedla **Dominika Domińska** zaprasza mieszkańców na dyżury radnych, które odbywają się w poniedziałki w godz. 18-19 w siedzibie RO przy ul. Lwowskiej 43. Uwaga! W poniedziałki, w które odbywają się sesje RO, dyżury są wcześniej, w godz. 17-18.

Strażnik osiedlowy

Strażniczką osiedlową Gajowic jest **Dorota Żukowska**, tel. **506 288 174**. Może zainteresować np. w sprawie złe zaparkowanego pojazdu albo gdy potrzebna jest pomoc osobie w kryzysie bezdomności. W sprawach wymagających pilnej interwencji można zadzwonić do dyżurnego Straży Miejskiej pod czynny całą dobę nr 986.

Czworo dzielnicowych

Osiedle Gajowice jest rejonem działania komisariatu Wrocław-Grabiszynek. Dzielnicowi tego osiedla to: ■ asp. szt. **Dariusz Białek**, tel. **601 702 280**, e-mail: dzielnicowy.grabiszynek2@wroclaw.wr.policja.gov.pl, ■ sierż. szt. **Paweł Kanas**, tel. **601 702 620**, e-mail: dzielnicowy.grabiszynek8@wroclaw.wr.policja.gov.pl, ■ sierż. **Julia Konoval**, tel. 601 702 457, e-mail: dzielnicowy.grabiszynek7@wroclaw.wr.policja.gov.pl, ■ mł. asp. **Paweł Lenczowski**, tel. **601 702 624**, e-mail: dzielnicowy.grabiszynek5@wroclaw.wr.policja.gov.pl.

Można do nich zgłaszać przypadki picia alkoholu w miejscach objętych zakazem, zaśmieszania terenu albo zakłócania porządku publicznego lub parkowania pojazdów w sposób utrudniający ruch pieszych. W sprawach nagłych należy dzwonić pod numer alarmowy 112.

W następnym odc. – Osobowice – Rędzin

Osiedle w liczbach

EDUKACJA

3495

dzieci uczęszcza do żłobków, przedszkoli i szkół, w tym

1382

do VII LO im. Baczyńskiego przy ul. Kruczej

ZIELEŃ

4,4 mln zł

nowe parki kieszonkowe, rewitalizacja parku Langiewicza i podwórek, w tym

281 tys. zł

Górka Pafawag – etap III w ramach WBO 2018

INFRASTRUKTURA

25,4 mln zł

remonty budynków, chodników, klas, w tym

15,7 mln zł

budowa Przedszkola nr 141 przy al. Hallera

Ryneček Jemiołowa: na zakupy i kawę

U zbiegu Grochowej i Jemiołowej (teren dawnego boiska V LO) istnieje osiedlowe targowisko – Ryneček Jemiołowa z bazarem ekologicznym.

W soboty jest tu nawet 40 stoisk. Bazarek ma dwa profile na Facebooku: **wroc.city/RynečekJemiołowa** i Krótka Droga **wroc.city/KrótkaDroga**. Warto je śledzić, bo sporo się tu dzieje. Na Ryneček przychodzi się nie tylko po zakupy, ale też po to, by pogadać z sąsiadami i napić się kawy w tutejszej kawiarence. Odbywają się tu konsultacje dla kupców, pikniki, wernisaże osiedlowej fotografii i koncerty. Ostatnio – 6.10 – koncertował tu **Janek Samoltyk (na zdj.)**.

FILIP WIERZBIŃSKI

Powstanie ośrodek dla porzuconych niemowląt

Fundacja Zobacz Mnie wybuduje Interwencyjny Ośrodek Preadopcyjny dla porzuconych niemowląt. Będzie to pierwsze na Dolnym Śląsku i czwarte w Polsce takie miejsce, w którym dzieci do 12. miesiąca życia znajdą opiekę medyczną, a przyszli rodzice – pomoc w ich adopcji. Zgodnie z planem budynek będzie gotowy za ok. dwa lata.

Mirosława Kuczkowska

Najlepszą sytuacją dla porzuconych niemowląt jest jak najszybsze znalezienie nowego domu. Są to często dzieci chore, niepełnosprawne, z wadami genetycznymi albo cierpiące na alkoholowy zespół płodowy. Statystyki są alarmujące.

W 2022 roku we Wrocławiu 50 niemowląt porzucono w szpitalach lub odebrano biologicznym rodzicom z powodu interwencji policji. Mniej niż połowa, bo tylko 21 dzieci, znalazło dom w rodzinach zastępczych (we Wrocławiu jest ich 740, z czego 80 proc. stanowią rodziny spokrewnione z dziećmi). Trojgiem zaopiekowały się rodziny zastępcze o statusie pogotowia rodzinnego (we Wrocławiu jest ich tylko siedem), a 26 trafiło do instytucjonalnych domów dziecka. W takich warunkach trudno dziecku zapewnić wczesną diagnozę, fachową opiekę i rehabilitację. Najlepszym rozwiązaniem jest jak najszybsza adopcja.

Centrum dla rodzin

Sama chęć adopcji dziecka często nie wystarcza. Dlatego niezbędne jest udzielenie realnej pomocy przyszłym rodzicom w zakresie opieki zdrowotnej i kwestii prawnych. Fundacja Zobacz Mnie zdecydowała się zbudować we Wrocławiu Interwencyjny Ośrodek Preadopcyjny dla porzuconych niemowląt, w którym obie te potrzeby będą brane pod uwagę. – Będzie-

Projekt jest już gotowy, budowa ośrodka ma ruszyć jeszcze w tym roku. Szacowane koszty wraz z wyposażeniem to 16 mln złotych

FUNDACJA ZOBACZ MNIE

my diagnozować i rehabilitować dzieci oraz poszukiwać rodzin zastępczych i rodzin adopcyjnych – zapewnia Agnieszka Aleksandrowicz-Zdrał, prezeska Fundacji Zobacz Mnie. – Będzie to centrum dla rodzin.

Dziećmi będą się zajmowały opiekunki, stwarzając warunki zbliżone do tych domowych. Ośrodek powstanie na Stabłowicach przy ul. Staroleskiej. Miasto na mocy umowy użyczenia już przekazało organizacji działkę o pow. 4 tys. mkw. Jak zapowiada fundacja, w ośrodku

o powierzchni użytkowej nieco ponad tysiąca mkw. będą:

- kuchnia, jadalnia, łazienki i pokoje zabaw pełne barw, miękkich tkanin i zabawek,
- sypialnie dwu- i trzyosobowe z fotelami dla opiekunów,
- gabinety terapii sensorycznej i fizjoterapii, lekarski i zabiegowy,
- dwa niezależne mieszkania dla rodzin adopcyjnych przyjeżdżających spoza Wrocławia.

Założyciele duży nacisk kładą na

zaplecze szkoleniowe, dzięki któremu wsparcie uzyskają rodziny adopcyjne i zastępcze. W ośrodku będzie 20 łóżeczek. Rocznie, zgodnie z szacunkami, pomoc znajdzie tu około 100 dzieci.

Kto jeszcze skorzysta?

– Taki ośrodek to dla miasta ogromne wsparcie. Liczymy, że powstanie jak najszybciej, ponieważ zbyt dużo niemowlaków trafia do naszych ośrodków pieczy instytucjonalnej. Ich tam nie powinno być. Powinny jak najszy-

cej znaleźć dom – mówi Andrzej Mańkowski, dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu.

Fundacja Zobacz Mnie będzie współpracowała z MOPS-em w zakresie przekazywania dzieci, które potrzebują szczególnej opieki i czekają na adopcję. Porzucone lub odebrane dzieci do pierwszego roku życia trafiają zazwyczaj do pogotowia rodzinnego. We Wrocławiu jest ich siedem i wszystkie są przepełnione, więc dzieci przekazywane są domom dziecka.

Przyjdź na piknik WROśnij we WROcław

TOMASZ HOŁO

Na pikniku będzie można spotkać rycerzy z grupy rekonstrukcyjnej

Przed nami 13. edycja akcji WROśnij we WROcław. W parku Zachodnim pojawi się aż 300 nowych drzewek, których patronami zostaną najmłodsi wrocławianie. A już 21.10 piknik.

Redakcja

Tradycyjnie już akcji towarzyszy piknik rodzinny, który odbędzie się w sobotę, 21 października, w godz. 10–15. Udział w nim mogą wziąć wszystkie osoby, które tego dnia odwiedzą park Zachodni.

Na najmłodszych czekać będą dmuchańce i strefa przeróżnych zabaw z animatorami: muzyczno-ruchowe, z chustą klanzy czy

ogromne bańki mydlane. Oprócz tego balonowe cudaki, malowanie twarzy i brokatowe tatuaże. W niektórych aktywnościach – budowaniu klockowych wież, tańcach animacyjnych czy zgadywaniu melodii – niezbędna będzie współpraca dorosłych i dzieci. Dozę rywalizacji zapewnią rozgrywki w gry planszowe w rozmiarze XXL. Bezplatne warsztaty tworzenia lasu w słoiku, motanek czy wyrabiania ziołowych kosmetyków to propozycje dla starszych dzieci i dorosłych.

Jak mówić, by widzieć?

Przejsie Dialogu zaprasza 19.10 o godz. 18 na spotkanie „Jak mówić, by widzieć”, które dotyczy języka inkluzywnego. Będzie można dowiedzieć się, czym są neutratywy, czy żeńskie formy gramatyczne mogą być „nienaturalne”? I jak mówić, by widzieć wszystko, wszystkich i wszystkie. Przewodnikiem będzie tegoroczny Mistrz Mowy Polskiej – Mateusz Adamczyk – polonista, członek Zespołu Retoryki i Komunikacji Publicznej Rady Języka Polskiego przy Prezydium PAN. Autor książki „Płeć w polszczyźnie”.

Oto znakomici laureaci Angelusa i Silesiusa

Gala wręczenia nagród odbyła się 14 października we Wrocławskim Teatrze Lalek. Po raz czwarty podczas jednej uroczystości przyznano Literacką Nagrodę Europy Środkowej Angelus i Wrocławską Nagrodę Poetycką Silesius.

Magdalena Talik

Laureatem wręczanej już po raz 18. nagrody prozatorskiej został Sasa Stanisic, niemieckojęzyczny pisarz bośniackiego pochodzenia, autor autobiograficznej powieści „Skąd” (Wydawnictwo Książkowe Klimaty). Stanisic otrzymał statuetkę projektu Ewy Rossano i czek na 150 tys.

Dla tłumaczki i od czytelników

Nagroda finansowa (40 tys. zł) przyznawana jest także za przekład. Zwyczajowo wyróżnienie to otrzymuje tłumacz zwycięskiej książki. Tym sposobem tegoroczną laureatką Angelusa w tej kategorii została Małgorzata Gralińska.

Literackiej Nagrodzie Europy Środkowej Angelus towarzyszy także Nagroda Czytelników im. Natalii Gorbaniewskiej. Laur przyznają czytelnicy w plebiscycie internetowym. W tym roku zdecydowali się wyróżnić

Sasa Stanisic został laureatem prozatorskiego Angelusa, a Joanna Mueller laureatką poetyckiego Silesiusa

ukraińską pisarkę Tamarę Dudę za książkę „Córeczka” w tłumaczeniu Marcina Gaczkowskiego (Wydawnictwo Kolegium Europy Wschodniej). Pisarka otrzymała zaproszenie na trzymiesięczną rezydencję literacką we Wrocławiu.

Książka roku i Silesius

W kategorii „Książka roku” jury wybrało tom „Lata praktyki” Piotra Sommera (Wydawnictwo WBPiCAK w Poznaniu). Zwycięz-

ca otrzymał statuetkę wykonaną przez Michała Staszczaka i czek na 50 tys. zł.

W kategorii „Debiut roku” zwycięzcą (statuetka i czek na 20 tys. zł) okazał się Ivan Davydenko za tom „Halal” wydany przez Papierwdole & Katalog Press.

Silesiusa za całokształt twórczości odebrała Joanna Mueller – poetka, eseistka, redaktorka, literaturoznawczyni i krytyczka literacka. Choć zadebiutowała 20

lat temu, jest najmłodszą wśród laureatów Wrocławskiej Nagrody Poetyckiej Silesius za całokształt twórczości. Odebrała nagrodę w wysokości 100 tys. zł.

Organizatorem i fundatorem nagród jest Miasto Wrocław. Angelus przyznawany jest za najlepszą książkę prozatorską opublikowaną w języku polskim w roku poprzednim, a Silesius ma na celu wyróżnienie i promocję najważniejszych dzieł i twórców polskiej poezji.

Poznaj Piekarnię, która wypieka kulturę

Piekarnia Żywa Kultura to miejsce spotkań ludzi i kultury w budynku dawnej piekarni na Kępie Mieszczańskiej. Jeśli nie znasz jeszcze tego miejsca, przyjdź w sobotę 21.10 na spacer historyczny po Kępie z finałem w Piekarni. Wstęp jest bezpłatny.

Piekarnia Żywa Kultura mieści się przy ulicy Księcia Witolda 60-68

Agata Zięba

Swoje premierowe spektakle wystawiają tu Instytut Grotowskiego, Teatr Polski w Podziemiu czy Teatr Pantomimy, a w przestrzeniach 66P i Galerii Geppart ASP oglądać można najciekawsze wystawy sztuki współczesnej. Gospodarzami tego miejsca są Renata i Rafał Jarodzcy, którzy dokonali rewitalizacji historycznego budynku piekarni garnizony, pochodzącego z przełomu XIX i XX wieku. – Przez dekady piekarnia zaopatrywała lokalny garnizon w pieczywo, dziś wypieka żywą kulturę – mówią. Co się tu mieści, sprawdzisz na www.piekarniazywakultura.pl.

Zaplanowany na 21.10 (sobota) spacer historyczny po Kępie Mieszczańskiej z historyczką sztuki Ewą Plutą będzie okazją do poznania zakamarków tej największej z wrocławskich wysp, ale przede wszystkim to wyprawa śladami stałej kolekcji sztuki i trwającej w 66P wystawy „There are flowers that are born of mud” duetu Inside Job.

Wędrówka po Kępie rozpocznie się o godz. 15 na skrzyżowaniu ul. Księcia Witolda i mostu Uniwersyteckiego. Finałem zaś będzie zwiedzanie Piekarni z gospodarzami tego miejsca oraz wizyta w 66P. Udział w wydarzeniu jest bezpłatny.

Warsztaty dla dzieci w Teatrze Lalek

W jesiennym repertuarze WTL poza spektaklami znajdziecie także warsztaty dla dzieci w różnym wieku. NA TCHNIENIA (29.10 i 12.11) oraz ZAKAMARKI (23.11) dla najmłodszych. PORAŻKA! warsztaty improwizacji teatralnej dla nieco starszych (21.10 i 18.11). Cykliczne spotkania zapoznające z kulisami pracy w teatrze: BOCZNE DRZWI DO TEATRU (21.10 i 25.11) i MACHINA TEATRALNA (28.10 i 5.11). Terminy i bilety na www.teatrlalek.wroclaw.pl.

Impart Centrum i Firlej jesienią

Marcin Januszkiewicz z repertuarem Lady Pank (26.10), Sarah McKenzie Quintet (28.10), Anita Lipnicka z nowym albumem (13.11), recital Ewy Vesin i Mischy Kozłowskiego (23.11), Stanisława Celińska z zespołem (24.11), Alicja Janosz i IMPART DZIECIOM (6.12), a także spektakle „Kobietostan. Chór na jedną aktorkę” czy „Moje serce zostało we Lwowie”. Tak wygląda repertuar Strefy Kultury w dwóch lokalizacjach – Impart Centrum, ul. Piłsudskiego 19, i Firleju, ul. Grabczyńska 56. Więcej na strefakultury.pl.

Muzeum Miejskie rodzinie na zaduszki

Muzeum Archeologiczne (Arsenał Miejski) zaprasza na rodzinne warsztaty, podczas których będzie można obejrzyć pochówki z epok: kamienia, brązu i żelaza, przyrzuć się szkieletom oraz przedmiotom, które bliscy złożyli zmarłym do grobu, a także ułożyć kości wycięte z papieru w szkielet. Spotkanie dla dzieci od 9 do 14 lat odbędzie się w sobotę 21.10. Start godz. 12. Miejsce: ul. Cieszyńskiego 9. Koszt: 8 zł od dziecka (opiekunowie bezpłatnie). Czas trwania: ok. 90 minut. Rezerwacje: tel. 71 347 16 96 w.332, e-mai: kmikosz@mmw.pl.

Долучайся до Академії активних мігрантів

Фундація європейських студій оголошує про участь в Академії Активних Мігрантів, яка передбачає проведення зустрічей для мешканців міста. З метою інформування та залучення українського жителя до змін у Вроцлаві та його інтегрування в польську культуру.

Альона Нетьосова

“На вас чекають зустрічі, під час яких покажемо як мігранти й мігрантки можуть приєднатись до змін Вроцлава! Розповімо о вроцлавських способах змін міста! Навчимо писати пропозиції та організовувати локальні заходи в масштабах міста. На мігрантів і мігранток також буде чекати менторський супровід. Ми підтримаємо вас у заповненні форм зворотного зв'язку та проектних заявок дофінансування, участі в процесі соціальних консультацій. А також пропонуємо разом піти на соціальний чи культурний захід!” – анонсували організатори проекту.

Активні мігранти – це група людей, яка активна і хоче розвиватися. Вони потребують підтримки та вільного доступу до інформації, щоб розробляти нові проекти та реалізовувати все більш амбітні ініціативи.

Проект «Активні мігранти» фінансується Ісландією, Ліхтенштейном та Норвегією з

Odlot - це місце для зустрічей, розмов про місто і публічних консультацій мешканців Вроцлава

грантів ЄЕЗ в рамках регіональної програми «Фонд активних громадян».

Наголошуємо, що індивідуальне наставництво також доступне для переселенців та

виражається у підтримці у заповненні форм заявок на фінансування проектів, надання

безкоштовних консультацій та інтеграції українських жителів міста у польську культуру.

Участь у заходах та майстер-класах Академії активних мігрантів є безкоштовною. Однак для того, щоб взяти участь або отримати консультацію, потрібно перед тим зареєструватись, заповнивши відповідну анкету за посиланням: wroc.city/AAM-rejestracja

Академія активних мігрантів – розклад зустрічей

- 19.10, 17:30 | Як написати свій перший проект у Мікрогрантах?
- 21.10, 11:00 | Як взяти участь у публічній консультації?
- 26.10, 17:30 | Відкрита зустріч, тема якої буде обрана, виходячи з потреб групи.

Також радимо вам слідкувати за актуальними подіями на сторінці у Facebook: [wroc.city/ActiveMigrantAcademy](https://www.facebook.com/wroc.city/ActiveMigrantAcademy). Зустрічі відбуваються за адресою ul. Piłsudskiego 34. Більше про місце проведення можна дізнатись тут: www.feps.pl/odlot

Олексій Дурнєв з новою програмою у Вроцлаві

Концерт відбудеться у неділю 29 жовтня о 18:00 у Клубі А2

Олексій Дурнєв та гуморист Влад Шевченко оголосили про заплановані концерти в містах Польщі. Частина коштів від продажу квитків буде передана на допомогу ЗСУ.

Альона Нетьосова

Нова програма та новий склад, в цей раз партнером шоумена стала зірка українського TikTok Влад Шевченко. Вони оголосили про перший спільний тур по Польщі.

В останньому відео, Олексій Дурнєв повідомив, що шоу „Упс! А що трапилось?“, де він, разом із запрошеними зірками, обговорює актуальні новини, пройде в інновацій-

ному форматі з живою аудиторією на сцені та з участю сотень шанувальників. Шоу побудоване на великій кількості взаємодії між ведучими та глядачами, а також запальному гуморі, який організатори характеризували слоганом: „Упс, а це можна вирізати?“ Частина коштів, зібраних від продажу квитків, буде передана Збройним силам України для забезпечення військових термобілизною. Під час заходу буде можливість взяти

участь у благодійному аукціоні та придбати продукцію, від Олексія Дурнева.

Де і коли можна буде відвідати концерт у Вроцлаві?

Концерт відбудеться у неділю 29 жовтня о 18:00 у Клубі А2, за адресою вул. Górska 5.

Ціна квитка стартує від 139 до 259 злотих.

Придбати квитки можна за посиланням: mticket.eu

WROMIGRANT
пункт інформації для мігрантів та біженців у Вроцлаві

Безкоштовні консультації, тренінги та інформаційні зустрічі

Прийди!

Перехід Діалогу,
вул. Świdnicka 19,
Вроцлав

Зателефонуй!

+ 48 735 969 992
+ 48 538 579 555
+ 48 71 772 49 50

Напиши!

wromigrant@wcrs.pl

Вподобай!

[@wromigrant](https://www.facebook.com/wromigrant)

PL / UA / EN / BY / RU

Śląsk i Legia – to zdarza się raz na 10 lat

Niepokonany od 8 spotkań lider podejmie na Tarczyński Arenie, 4. ekipę PKO BP Ekstraklasy, jednego z dwóch najlepszych reprezentantów w europejskich pucharach. Ten mecz obejrzy komplet 38 tys. kibiców. Miasto i klub przygotowały dla nich szereg udogodnień.

Michał Sałkowski

Śląsk Wrocław przeżywa kapitalne chwile. W 11 spotkaniach wygrał 7 razy z rzędu, zdobył 23 punkty na 33 możliwe. Jego napastnik Erik Exposito został we wrześniu wybrany po raz drugi z rzędu piłkarzem miesiąca PKO Bank Polski Ekstraklasy, a Jacek Magiera otrzymał tytuł trenera miesiąca. Klub sprzedał na ten mecz 38 tys. biletów – co jest rekordem tego sezonu ekstraklasy. To wprawdzie mniej niż potencjalne prawie 43 tys. miejsc (oficjalna pojemność na ligę). Wszystko jednak przez względy bezpieczeństwa i komfort kibiców – odliczyć trzeba z tej puli sektory buforowe i miejsca z ograniczoną widocznością.

21.10, godz. 17.30: Śląsk Wrocław vs. Legia Warszawa, Tarczyński Arena. Ten mecz obejrzy 38 tys. kibiców

■ **Dodatkowa komunikacja na mecz.** Wrocław na okoliczność wydarzeń sportowych, gromadzących tysiące kibiców, przygotowuje dodatkową komunikację. A dodatkowe autobusy i tramwaje zabiorą ich już po meczu z dwóch lokalizacji – ul. Królewieckiej/Tarczyński Arena i pętli Pilczyce. Klub zachęca kibiców, by pojawić się na meczu wcześniej. Bramy stadionu będą otwarte

już 1,5 godziny przed pierwszym gwizdkiem, czyli od godz. 16.

■ **Film instruktażowy i mapa.** Klub zorganizuje też inne narzędzia logistyczne dla kibiców, opublikuje chociażby specjalną mapkę oraz instruktażowy film od TRAMWAJU DO KRZESEŁKA, pokazujące, jak dotrzeć na stadion Tarczyński Arena, a także, jak poruszać się po nim i w jego okolicach.

■ **Atrakcje dla fanów.** Mecz Śląska z Legią będzie daniem głównym, ale nie zabraknie aktywności okołomeczowych na esplanadzie stadionu i w sektorze rodzinnym. Będą to np. konkursy dla dzieci organizowane przez Fundację Śląska Wrocław, stanowisko z grą EA FC24 czy odwiedziny piłkarzy Śląska. Będzie można kupić koszulkę, np. w FanShope #NaStadionie.

Tor Partynice: Crystal Cup i finał święta

Osiem gonitw, 74 zgłoszone konie, na starcie najlepsi jeźdźcy przeszkodowi na czele z pierwszą trójką tegorocznej Wielkiej Pardubickiej, zaś łączna pula nagród to 348 000 zł – przed nami 11. dzień wyścigowy sezonu 2023 na Partynicach – Crystal Cup.

Redakcja

Tytułowa gonitwa o puchar Crystal Cup to najdłuższa gonitwa przeszkodowa sezonu. Jeźdźcy będą rywalizować na dystansie

5500 m, pokonując na trasie 26 przeszkód, w tym rów z wodą czy skok trybunowy. Partynice warto odwiedzić nie tylko w niedzielę, bo od soboty będą trwały obchody Święta Województwa Dolnośląskiego z bogatym programem artystycznym i wystawienniczym, zaś w hali jeździeckiej odbędą się zawody Working Equitation.

Crystal Cup European Cross Country Challenge to prestiżowy cykl gonitw przeszkodowych, w którym biorą udział najlepsze konie i jeźdźcy z całego świata. Gonitwy o Puchar Crystal Cup odbywają się na 10 europejskich torach wyścigowych. Wśród miast gospodarzy cyklu znajduje się Wrocławski Tor Wyścigów Konnych – Partynice. Gonitwa o puchar Crystal Cup została zaplanowana na godz. 14.40. W zapisie znalazło się 8 koni, w tym zwycięzca tegorocznej Wielkiej Wrocławskiej HER HIM. Wśród dżokejów są Jan Faltejsek – zwycięzca tegorocznej Wielkiej Pardubickiej, Marek Stromsky – trzeci dżokej Wielkiej Pardubickiej i szwedzki jeździec – Niklas

Loven, który półtora miesiąca temu okazał się najlepszy podczas Wielkiej Wrocławskiej.

Poza główną gonitwą dnia zobaczymy jeszcze dwie gonitwy przeszkodowe, dwie płotowe i trzy na dystansach płaskich.

Wyścigowy weekend w tym roku został połączony z finałem obchodów Święta Województwa Dolnośląskiego. Na Partynicach 22.10 będziemy mogli posłuchać koncertów, wystąpią: Dixie Tigers Band, Cuban Latino Jazz czy Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Sudeckiej. W namiocie cyrkowym przez cały dzień będą trwały pokazy przygotowane z myślą o najmłodszych. W strefie wystawców zobaczymy aż 55 stoisk z atrakcjami turystycznymi oraz wyrobami regionalnymi z Dolnego Śląska. Wstęp bezpłatny.

Wyścigi konne Crystal Cup obejrzysz w niedzielę 22.10 w godz. 11-17

Tydzień w skrócie

Zwycięskim tie-breakiem zakończyło się spotkanie siatkarzy Gwardii w 4. kolejce Tauron 1.ligi. Wrocławianie pokonali 3:2 (-18, -21, +21, +27, +9) ekipę MCKiS Jaworzno i było to ich trzecie zwycięstwo w tym sezonie. Mecz rozegrano w Hali Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Punktowymi liderami Gwardii w tym meczu byli Kamil Maruszczak (23 oczka), Michał Godlewski (19) oraz Piotr Śliwka (12).

WYDARZENIA SPORTOWE

piłka nożna

PKO Bank Polski Ekstraklasa, 21.10, godz. 17.30, Tarczyński Arena
Śląsk Wrocław – Legia Warszawa
(Canal+ Sport)

koszykówka

Orlen Basket Liga, 22.10, godz. 17.30, Hala Mistrzów,
Anwil Włocławek – Śląsk Wrocław
(Polsat Sport Extra)

Orlen Basket Liga Kobiet, 21.10, godz. 18, Hala Sportowa „SISU Arena”
Bydgoszcz,

KS Basket 25 Ekstraklasa Sp z o.o Bydgoszcz – IKS Słęża Wrocław
(Emocje TV)

sporty walki (MMA)

Gala CONTRA MMA4 – Dolnośląska Gala Mieszanych Sztuk Walki,
21.10, godz. 18
(otwarcie bram, godz. 16), Hala Orbita,
w rozpisce 15 walk

siatkówka

Tauron 1.liga, 21.10, godz. 17.00, HS Łuczniczka,
BKS Visła
Proline Bydgoszcz – Gwardia Wrocław
Tauron Liga Kobiet, 21.10, godz. 19.00, Arena Kalisz,
Energa MKS Kalisz – #Volley Wrocław
(Polsat BOX GO)

Dolnośląski Festiwal Grozy w bibliotece w Rynku 20-21.10

Dolnośląska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu zaprasza na Horror Day – Dolnośląski Festiwal Grozy. W tym roku motywu przewodnim są zjawiska paranormalne, duchy, nawiedzone miejsca. Od piątku 20.10 do soboty 21.10 spodziewajcie się: ciekawych prelekcji (Łukasz Śmigiel o tym, co straszy na cmentarzach czy Anna Mu-

siałowicz o duchach i demonach w folklorze), spotkań z pasjonatami horroru (Mikołaj Kołyszko o nieudanych egzorcyzmach czy Sławomir Koper o seansach spirytystycznych przed II wojną światową), bookcrossingu, strefy planszówek (21.10, 14-21) oraz mobilnej gry terenowej „Łańcuch śmierci” (18+). Cały program wydarzenia znajdziecie na wroc.city/HorrorDay23. Wszystkie wydarzenia Horror Day są bezpłatne.

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**
Pogotowie Ratunkowe: **999**
Policja: **997**
Straż Pożarna: **998**
Straż Miejska: **986**
Centrum Powiadamiania Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601 100 100**
Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)

Pogotowie energetyczne: **991**
Pogotowie gazowe: **992**
Pogotowie ciepłownicze: **993**
Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Infolinie

Centrum Informacji Turystycznej: **71 344 31 11** (pn.-pt. 9.00-19.00)
Punkt Informacji dla Obcokrajowców: **71 772 49 50** (pn.-pt. 9.00-16.00)
Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **71 777 89 61** (Biuro Wrocław Bez Barier, pn.-pt. 7.45-15.45)
Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71 777 77 77** (pn.-pt. 8.00-18.00)

Ważne telefony – inne

Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **71 310 06 46** (pn.-pt. 7.00-14.00)
Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **71 770 22 22** (całodobowo) lub **71 799 67 00** (pn.-pt. 7.45-15.45)
Zgłoś niebezpiecznego psa lub kota: **986** (całodobowo) lub **71 362 56 74** (pn., śr., czw., pt 9.00-16.30, wt. 9.00-18.30, sb., nd. 9.00-15.00)
Zgłoś awarię do ZDiUM: **71 376 00 22, 19501** (całodobowo)
Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **71 34 09 655** (pn.-pt. 8.00-15.00, śr. 8.00-17.00)
Biuro Obsługi Pasażera MPK: **71 30 85 030** (pn.-pt. 7.00-21.00)
Miejskie Biuro Rzeczy Znalezionych: **71 376 08 96** (pn.-pt. 8.00-14.00, śr. 8.30-16.00)
Miejski Rzecznik Konsumentów: **71 777 79 02** (pn.-pt. 7.45-15.45)
Taxi Senior: **794 123 124**
Telefon Zaufania MOPS: **512 198 939**

Napisz do nas!

REDAKCJA

pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna

Anna Aleksandrowicz

Redaktor wydania

Anna Aleksandrowicz

DRUK

AGORA
ul. Daniszewska 27
03-230 Warszawa

WYDAWCA

Gmina Wrocław

Lech Janerka 23.10 zagra charytatywnie dla hospicjum

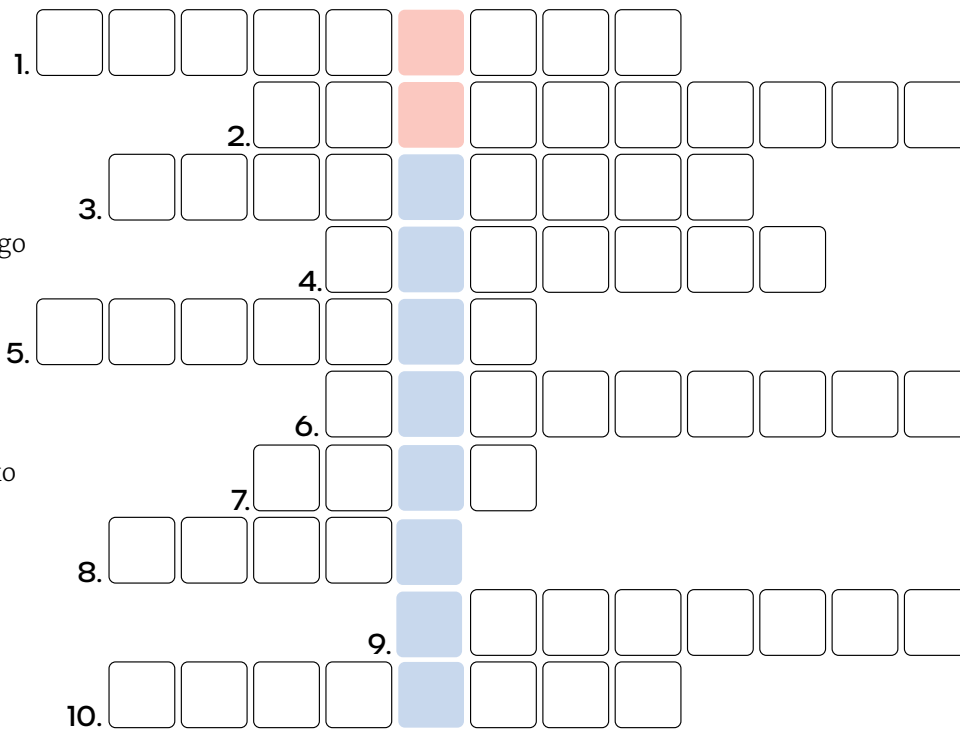
Hospicjum Formuła Dobra oraz klub Stary Klasztor zapraszają na charytatywny koncert Lecha Janerki. Rozpocznie się on 23.10 o godz. 19 w Sali Gotyckiej przy ul. Purkyniego 1. Ten koncert to nie tylko okazja do klubowego spotkania z rockową twórczością jednego z najważniejszych wrocławskich i polskich artystów, ale też możliwość wsparcia potrze-

bujących. Całkowity dochód ze sprzedaży biletów zostanie przekazany dla podopiecznych hospicjum Formuła Dobra.

Podczas koncertu będzie można także wylicytować płyty z autografami artystów, a uzyskane z środki również zasilą konto hospicjum. Bilety za 89 zł na miejscu przed sceną (stojące) i za 120 zł na balkon (siedzące) dostępne są online na stronie www.stary-klaszytor.com.pl/bilety.

KRZYŻÓWKA NUMERU 153

- Budynek charakterystyczny dla miejskiej, dawnej zabudowy.
- Urządzenie podwórkowe do skakania.
- Specjalnie przygotowany tor do jazdy rowerem.
- Popularna nazwa obszaru Wrocławia pomiędzy ulicami: Traugutta, Pułaskiego i Kościuszki.
- Andersa lub Gajowe.
- Inaczej zielnik, ale może też być nazwą rodzaju altany.
- Wyspa mieszczańska.
- Ulica, przy której znajduje się podwórko z Galerią Neonów.
- W jego starych murach znajduje się często wirydarz.
- Ściana na jednym z kolorowych podwórek na Nadodrze, która nie jest murem, ale połączeniem ceramiki, rzeźby i innych technik plastycznych.

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer **664 072 606**. Koszt jednego SMS-a wg taryfy

operatora. W treści należy wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź. W tym numerze będzie to **153.HASŁO** (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżówki).

Na odpowiedzi czekamy do **25 października 2023 r. do godz. 20**. Trzech zwycięzców wyłonimy zgodnie z regulaminem spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do **1 listopada** br. Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z numeru telefonu 71 776 71 00. **UWAGA!** Według regulaminu nagrodę można wygrać raz na 12 miesięcy. W tym wydaniu do zdobycia są: bluza z herbem, workoplecak z herbem, bidon i torba płócienna. Zwycięzczyniami nr. 151 (hasło: Alma mater) są panie: Justyna (bluza), Magdalena (workoplecak) oraz Kamila (torba i bidon). Gratulujemy!

Regulamin i RODO www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs